VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ TƯ

19.11.2025 (30.9 Ất Tỵ)

Số 139 (4273)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

CHỦ TỊCH NƯỚC LƯƠNG CƯỜNG:

"Đang làm tất cả để kịp thời hỗ trợ đồng bào vùng bão lũ sớm ổn định cuộc sống"

[3]

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng gửi Thư chúc mừng Ngày Nhà giáo Việt Nam

[2]

ĐÓNG GÓP Ý KIẾN CÁC VĂN KIỆN TRÌNH ĐẠI HỘI LẦN THỨ XIV CỦA ĐẢNG:

Làm sáng tỏ con đường bước vào kỷ nguyên mới

[7]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Chuyện về cô học trò đam mê đọc sách

● NHƯ ĐỒNG

Với mong muốn lan tỏa tình yêu đọc sách và truyền cảm hứng đọc sách đến với tất cả mọi người, nhất là thế hệ đồng trang lứa, đến nay em Đỗ Lê Diễm Hằng, học sinh lớp 8C7, Trường THCS Chánh Lộ, phường Cẩm Thành (Quảng Ngãi) đã đọc nhiều sách ở các thể loại khác nhau. Như em từng chia sẻ, "nhiều bạn trẻ hiện nay ít quan tâm đến việc đọc sách, không chỉ từ lý do chủ quan mà một phần còn do những ảnh hưởng của hoàn cảnh và môi trường. Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin khiến việc đọc sách giấy không còn là phương thức được ưa chuộng trong việc tiếp nhận tri thức".

(Xem tiếp trang 2)

Dấu mốc của kỷ nguyên công nghiệp văn hóa Việt Nam

(VH). Thủ tướng Chính phủ vừa ban hành Quyết định 2486/QĐ-TTg phê duyệt Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Đây không chỉ là một văn bản hoạch định chính sách mà là cột mốc quan trọng khẳng định quyết tâm của Việt Nam tham gia sâu vào dòng chảy của nền kinh tế sáng tạo toàn cầu, nơi văn hóa, trí tuệ và công nghệ đang trở thành động lực tăng trưởng mới của thế giới.

[8+9]

Những chương trình nghệ thuật được tổ chức với quy mô lớn trong thời gian gần đây đã, đang tạo hiệu ứng tích cực, góp phần phát triển CNVH
Ảnh: TR.HUẤN

Khẳng định bản lĩnh và khát vọng của điện ảnh Việt trong kỷ nguyên mới

● Đưa công nghiệp điện ảnh trở thành trụ cột tăng trưởng sáng tạo [10+11]

Mưa lũ, sạt lở liên tiếp "đè" lên miền Trung

[4]

XUNG QUANH QUY ĐỊNH VÀ VIỆC SỬ DỤNG THIẾT BỊ AN TOÀN CHO TRẺ EM TRÊN XE Ô TÔ:

Luật pháp được đưa ra để bảo vệ cho trẻ em

[5]

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng gửi Thư chúc mừng Ngày Nhà giáo Việt Nam

Nhân kỷ niệm Ngày Nhà giáo Việt Nam 20.11, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng đã gửi Thư chúc mừng các thế hệ thầy giáo, cô giáo, huấn luyện viên, cán bộ quản lý, viên chức, người lao động công tác tại các cơ sở giáo dục, đào tạo, trung tâm huấn luyện thuộc Bộ VHTTDL. Báo *Văn Hóa* trân trọng giới thiệu toàn văn Thư chúc mừng của Bộ trưởng.

Kính gửi: *Các thế hệ thầy giáo, cô giáo, huấn luyện viên, cán bộ quản lý, viên chức, người lao động công tác tại các cơ sở giáo dục, đào tạo, trung tâm huấn luyện thuộc Bộ VHTTDL!*

Nhân kỷ niệm 43 năm Ngày Nhà giáo Việt Nam (20.11.1982 - 20.11.2025), thay mặt Ban Thường vụ Đảng ủy, lãnh đạo Bộ VHTTDL và với tình cảm cá nhân, tôi thân ái gửi tới các thế hệ thầy giáo, cô giáo, huấn luyện viên, cán bộ quản lý, viên chức, người lao động đang công tác tại các cơ sở giáo dục, đào tạo, trung tâm huấn luyện thuộc Bộ những tình cảm thân thiết và những lời chúc mừng nồng nhiệt nhất, tốt đẹp nhất.

Trong thời gian qua, với sự đam mê, nhiệt huyết và yêu nghề, tinh thần trách nhiệm, đổi mới, các thầy giáo, cô giáo, huấn luyện viên đã tiếp tục "thắp lửa tri thức", bồi đắp tâm hồn và khơi dậy khát vọng cống hiến trong mỗi thế hệ học sinh, sinh viên, vận động viên; đạt nhiều thành tích trong đào tạo, nghiên cứu khoa học, đóng góp không ngừng cho sự phát triển của các Nhà trường, trung tâm huấn luyện, tô thắm thêm truyền thống 80 năm ngành VHTTDL.

Tôi mong muốn và tin tưởng rằng, các thầy giáo, cô giáo, huấn luyện viên sẽ tiếp tục tiên phong trong đổi mới tư duy, phương pháp quản trị, đào tạo, triển khai hiệu quả Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22.8.2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo; lấy người học làm trung tâm, xây dựng "trường học hạnh phúc"; chú trọng phát triển năng lực và phẩm chất của học sinh, sinh viên, vận động viên, để mỗi giờ giảng, mỗi buổi tập luyện trở thành hành trình vun đắp nhân cách, lòng yêu nghề và niềm tin vào tương lai tươi sáng của dân tộc. Khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo phải trở thành động lực chủ đạo để nâng cao chất lượng "trồng người" trong kỷ nguyên số.

Bộ VHTTDL trân trọng tri ân sự cống hiến không ngừng nghỉ của các thế hệ thầy giáo, cô giáo, huấn luyện viên, cán bộ quản lý, nhân viên ngành giáo dục mang trên vai sứ mệnh "trồng người" vẻ vang, cao cả; chắp cánh cho những ước mơ của các học sinh, sinh viên, vận động viên bay cao, bay xa.

Chúc quý thầy giáo, cô giáo, huấn luyện viên, viên chức, người lao động và gia đình luôn mạnh khỏe, hạnh phúc.

Thân ái!

NGUYỄN VĂN HÙNG
Ủy viên BCH Trung ương Đảng
Bí thư Đảng ủy, Bộ trưởng
Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Một số thủ tục hành chính mới trong một số lĩnh vực thuộc quản lý của Bộ VHTTDL

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 4347/QĐ-BVHTTDL về việc công bố thủ tục hành chính (TTHC) mới ban hành và bị bãi bỏ trong một số lĩnh vực thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ VHTTDL.

Theo đó, TTHC mới ban hành gồm: Thủ tục cấp giấy phép xuất bản đặc san đối với cơ quan, tổ chức ở Trung ương; Thủ tục chấp thuận thay đổi nội dung trong giấy phép xuất bản đặc san đối với các cơ quan, tổ chức ở Trung ương; Thủ tục cấp giấy chứng nhận lưu hành tự do (CFS) đối với hàng hóa xuất khẩu trong lĩnh vực báo chí, xuất bản; Thủ tục sửa đổi, bổ sung, cấp lại giấy chứng nhận lưu hành tự do (CFS) đối với hàng hóa xuất khẩu trong lĩnh vực báo chí, xuất bản.

Thủ tục hành chính bị bãi bỏ gồm: Cấp giấy chứng nhận lưu hành tự do (CFS) đối với hàng hóa xuất khẩu trong lĩnh vực báo chí, xuất bản; Sửa đổi, bổ sung/cấp lại giấy chứng nhận lưu hành tự do (CFS) đối với hàng hóa xuất khẩu trong lĩnh vực báo chí, xuất bản; Thủ tục công nhận bảo vật quốc gia đối với bảo tàng chuyên ngành thuộc Bộ, ngành, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội ở Trung ương; Thủ tục đưa bảo vật quốc gia ra nước ngoài phục vụ hoạt động đối ngoại cấp nhà nước… **V.D**

Chuyện về...

(Tiếp theo trang 1)

Diễm Hằng là cô học trò đam mê đọc sách ngay từ khi còn nhỏ. Sau những giờ học tập, em thường lấy sách ra đọc thư giãn. Em tâm sự, "đọc sách mỗi ngày không những giúp em mở mang kiến thức mà còn dạy bản thân nhiều điều thú vị trong cuộc sống. Em rất thích đọc các loại sách thiên về tâm lý, vì qua những quyển sách đó giúp em thêm yêu cuộc sống, yêu mọi người nhiều hơn". Hai năm trước, Hằng khởi xướng dự án "Lan tỏa giá trị đọc sách", một lớp học trực tuyến miễn phí qua Zoom, nơi em chia sẻ những cuốn sách hay, nhất là sách tiếng Anh, giúp các bạn vừa trau dồi ngoại ngữ, vừa bồi dưỡng thói quen đọc. Để tạo hứng thú, sau mỗi buổi học, em tổ chức trò chơi, đặt câu hỏi và tặng sách cho những bạn đạt điểm cao nhất.

Hằng bảy tỏ, "em rất vui khi hoạt động nhỏ của mình có thể giúp các bạn thêm yêu sách và yêu môn tiếng Anh. Em nhận ra rằng, chỉ cần bắt đầu, những điều nhỏ nhất cũng có thể lan tỏa giá trị đọc sách". Không chỉ dừng lại ở những buổi học trực tuyến, em còn tổ chức "trạm đọc offline" tại nhà vào mỗi cuối tuần, mời các bạn nhỏ trong khu phố cùng đọc và thảo luận sách. Với em, đó là những khoảnh khắc quý nhằm giúp kết nối và nuôi dưỡng tình yêu đọc sách trong cộng đồng.

Vừa qua, vượt qua gần 1,2 triệu thí sinh trên cả nước, Hằng đã xuất sắc trở thành một trong bốn Đại sứ Văn hóa đọc tiêu biểu toàn quốc năm 2025. Thành tích ấn tượng này không chỉ ghi dấu nỗ lực và niềm đam mê đọc sách của cô học trò nhỏ, mà còn lan tỏa tinh thần yêu sách và khát vọng chinh phục tri thức trong tuổi trẻ Quảng Ngãi. Nói về cơ duyên đến với cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc toàn quốc 2025, Hằng cho biết, em đã chọn tác phẩm Một lít nước mắt của tác giả người Nhật Bản Kito Aya. Trong video dự thi dài gần 10 phút, em kể lại câu chuyện đầy nghị lực của cô gái trẻ chống chọi căn bệnh hiểm nghèo, qua đó gửi gắm thông điệp về ý chí vươn lên và lòng trân trọng cuộc sống. "Câu chuyện của Kito Aya khiến em nhận ra rằng, dù khó khăn đến đâu, chỉ cần có niềm tin và nghị lực, ta vẫn có thể tiến về phía trước", Hằng xúc động cho hay.

Trong suốt quá trình dự thi, Hằng phải cân bằng giữa việc học ở trường, dự án cá nhân, quay và chỉnh sửa video bài thi. Có những ngày, cô bé làm việc gần như suốt từ sáng đến khuya, nhưng em chưa bao giờ nghĩ đến việc bỏ cuộc. Diễm Hằng bộc bạch, mỗi khi mệt, em lại nghĩ đến mục tiêu lan tỏa tình yêu sách, nghĩ đến ánh mắt háo hức của các bạn trong lớp đọc sách. Và thế là em lại có thêm động lực. Khoảnh khắc được xướng tên ở giải Đặc biệt cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc toàn quốc năm 2025, Hằng xúc động và nói rằng, đó không chỉ là niềm vui của riêng em, mà còn là món quà dành tặng thầy cô, gia đình và bạn bè, những người luôn đồng hành, tin tưởng và ủng hộ em.

Trước khi đến với danh hiệu Đại sứ Văn hóa đọc tiêu biểu toàn quốc, Diễm Hằng từng đoạt giải Nhì cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc năm 2023; giải Nhất cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc năm 2025 và nhiều thành tích nổi bật khác trong các cuộc thi Khoa học kỹ thuật, Sáng tạo Thanh thiếu niên nhi đồng, Tiếng hát măng non. Giữa thời đại số, câu chuyện của Diễm Hằng giống như một ngọn lửa nhỏ thắp sáng tình yêu sách trong trái tim thế hệ trẻ, để từ những trang sách, các em học cách yêu thương, dũng cảm và sống ý nghĩa hơn mỗi ngày...

Câu chuyện của Diễm Hằng, tuy nhỏ thôi nhưng như tia lửa truyền đi cảm hứng đọc sách cho tất cả mọi người, và theo em, "mỗi ngày chỉ cần mươi phút đọc sách thì tâm hồn sẽ được bay bổng, chắp cánh cho ước mơ tri thức, mở ra những hoài bão cho tương lai". ■

Nguyên Phó Chủ tịch nước Nguyễn Thị Bình được trao Giải thưởng Hòa bình Romesh Chandra

Sáng 18.11, tại Hà Nội, Liên hiệp các tổ chức hữu nghị Việt Nam và Tổ chức Hòa bình và Đoàn kết toàn Ấn Độ (AIPSO) phối hợp tổ chức Lễ trao giải thưởng Romesh Chandra cho bà Nguyễn Thị Bình, nguyên Ủy viên Trung ương Đảng, nguyên Phó Chủ tịch nước Cộng hòa XHCN Việt Nam, Chủ tịch danh dự Quỹ Hòa bình và Phát triển Việt Nam (nay là Hội đồng Hòa bình và Phát triển Việt Nam) vì những cống hiến to lớn của bà cho sự nghiệp hòa bình và đoàn kết quốc tế.

Phát biểu tại buổi lễ, ông Pallab Sengupta, Bí thư Hội đồng Quốc gia Đảng Cộng sản Ấn Độ, Chủ tịch Hội đồng Hòa bình thế giới, Ủy viên Đoàn Chủ tịch AIPSO nhấn mạnh, bà Nguyễn Thị Bình là một trong những nhân vật truyền cảm hứng nhất trong phong trào toàn cầu vì hòa bình, độc lập và công bằng xã hội. Tên tuổi của bà đã tỏa sáng rực rỡ trong lịch sử đấu tranh anh hùng của Việt Nam. Bà Nguyễn Thị Bình cũng là một nhà đàm phán chính của Chính phủ Cách mạng Lâm thời tại Hội nghị Hòa bình Paris. Bà đã thể hiện lòng dũng cảm và phẩm giá của người phụ nữ Việt Nam trước thế giới, lên tiếng không chỉ cho khát vọng của nhân dân Việt Nam mà còn cho tất cả những người đã đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và vì hòa bình.

"Hôm nay, AIPSO vinh dự được vinh danh bà Nguyễn Thị Bình vì những cống hiến to lớn cho sự nghiệp hòa bình và đoàn kết quốc tế. Thay mặt AIPSO và nhân dân yêu chuộng hòa bình Ấn Độ, tôi xin gửi lời chào trân trọng tới bà Nguyễn Thị Bình, một người con ưu tú của Việt Nam, một biểu tượng toàn cầu của hòa bình và nhân phẩm. Tại đây, chúng ta cũng kỷ niệm tình hữu nghị bền chặt giữa nhân dân Ấn Độ và Việt Nam, được hun đúc từ những cuộc đấu tranh chung và được củng cố bởi sự tôn trọng lẫn nhau", ông Pallab Sengupta nhấn mạnh.

Bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới AIPSO, bà Nguyễn Thị Bình cho rằng đây không chỉ là sự ghi nhận của AIPSO dành cho cá nhân bà, mà còn là sự đánh giá và tôn vinh đối với những nỗ lực chung của những người làm công tác đối ngoại nhân dân của Ủy ban Hòa bình Việt Nam và Liên hiệp các tổ chức hữu nghị Việt Nam...

P.V

Nhiều khách sạn và cơ sở lưu trú ở Việt Nam bị tấn công qua email

Bkav vừa thông tin, một chiến dịch tấn công mạng toàn cầu mang tên ClickFix đang nhắm vào khách sạn, homestay và cơ sở lưu trú tại Việt Nam. Cụ thể, đối tượng tấn công giả mạo email từ các nền tảng đặt phòng như Booking.com, Expedia… gửi "xác nhận đặt phòng", "khiếu nại", "hủy đặt phòng" kèm link hoặc tệp Excel chứa mã độc, khiến người nhận dễ mất cảnh giác và có nguy cơ bị chiếm quyền thiết bị, đánh cắp dữ liệu và xâm nhập sâu vào hệ thống.

Đáng lo ngại, do email giả mạo khó phân biệt email thật, giả nên người dùng dễ mất cảnh giác. Theo đó, chỉ cần nhấp vào một liên kết hoặc mở tệp đính kèm là mã độc sẽ kích hoạt. Sau đó, tin tặc có thể chiếm quyền điều khiển thiết bị, đánh cắp dữ liệu khách hàng dẫn đến rò rỉ thông tin cá nhân hoặc cài thêm phần mềm gián điệp để xâm nhập sâu vào hệ thống. Theo nghiên cứu của các chuyên gia Bkav, chiến dịch tấn công ClickFix sử dụng PureRAT, một dạng mã độc giành quyền truy cập từ xa (RAT - Remote Access Trojan) nhằm giám sát hoạt động người dùng, đánh cắp mật khẩu, mở rộng phạm vi tấn công nội bộ, ẩn náu lâu dài và khó phát hiện.

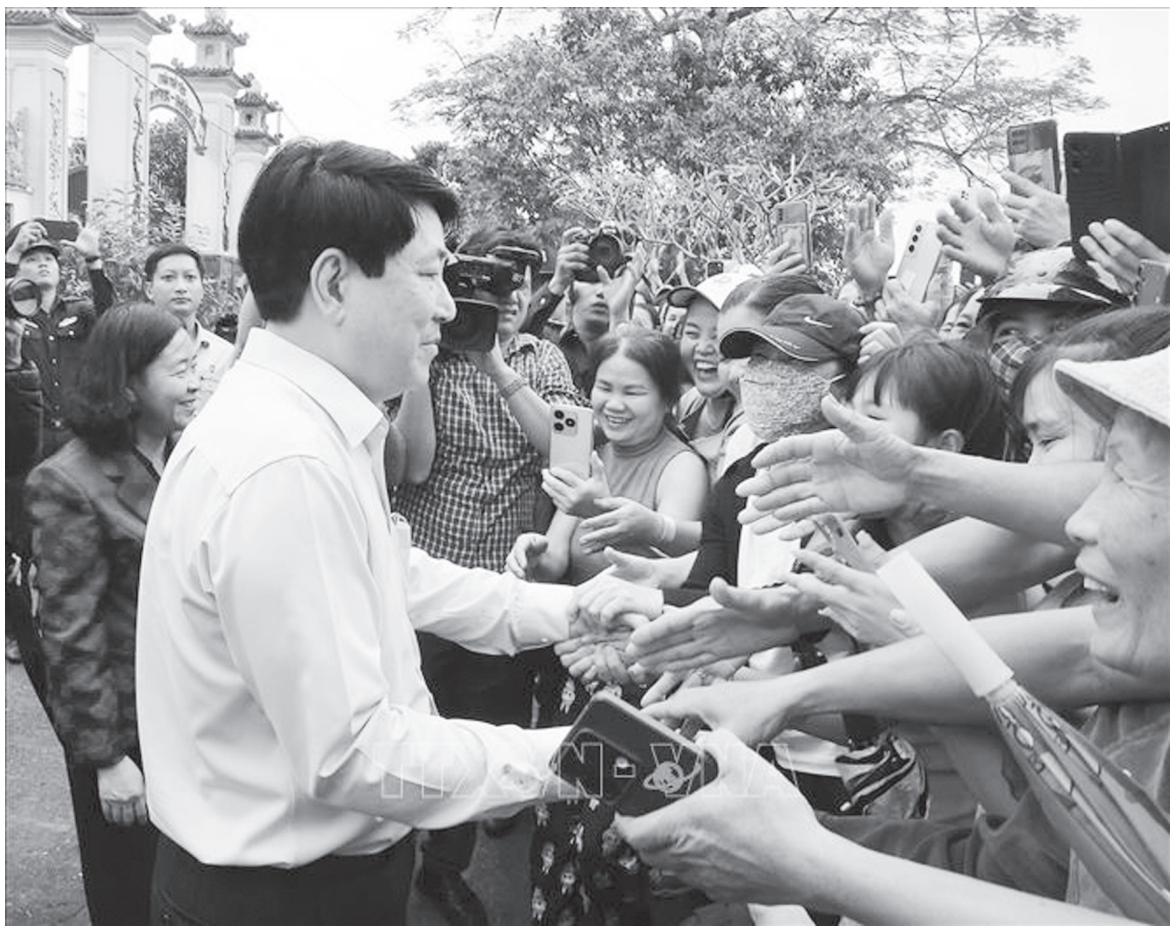
Đặc biệt, ClickFix có dấu hiệu vận hành theo mô hình "Attack-as-a-Service", nghĩa là tin tặc có thể mua sẵn công cụ và tấn công mà không cần kỹ thuật cao siêu. Trong khi đó, Việt Nam có hàng chục nghìn cơ sở lưu trú đang có mặt trên nền tảng đặt phòng nổi tiếng như Booking.com, Agoda, Traveloka, Airbnb… Đây cũng chính là nhóm dễ trở thành nạn nhân bởi nhân viên lễ tân và bộ phận đặt phòng thường chưa được đào tạo bài bản về an ninh mạng, dễ bị đánh lừa bởi các email đặt phòng giả mạo có giao diện gần như thật.

B.H

CHỦ TỊCH NƯỚC LƯƠNG CƯỜNG:

"Đang làm tất cả để kịp thời hỗ trợ đồng bào vùng bị bão lũ sớm ổn định cuộc sống"

Sáng qua 18.11, Chủ tịch nước Lương Cường dự Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tại thôn Bảo An, xã Gò Nổi, TP Đà Nẵng nhân dịp 95 năm Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18.11.1930 - 18.11.2025), cũng là Ngày Đại đoàn kết toàn dân năm 2025.

Chủ tịch nước Lương Cường thăm hỏi, động viên nhân dân vùng lũ lụt, bị ngập nước xã Gò Nổi Ảnh: TTXVN

Phát biểu tại ngày hội, Chủ tịch nước Lương Cường chia sẻ, thời gian qua, xã Gò Nổi và nhiều địa phương trên cả nước phải đối mặt với thiên tai, bão lũ bất thường, rất nhiều hộ dân bị ảnh hưởng nặng nề cả về người, tài sản, mùa màng, làm đảo lộn cuộc sống, sinh hoạt, học tập và sinh kế.

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chủ tịch nước gửi lời chia sẻ sâu sắc với những mất mát, thiệt hại mà nhân dân TP Đà Nẵng và các vùng, địa phương trên cả nước đã và đang phải gánh chịu; gửi lời tri ân sâu sắc lực lượng tuyến đầu, quân đội, công an, cán bộ thôn, xã, các cấp, ngành và nhân dân cả nước đã nhường cơm, xẻ áo, không quản nguy hiểm để bảo vệ tính mạng và tài sản của nhân dân. Chủ tịch nước khẳng định, đoàn kết là truyền thống văn hóa, lịch sử, được hun đúc qua hàng ngàn năm, luôn là cội nguồn sức mạnh trong lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc ta, đặc biệt trong thời đại Hồ Chí Minh. Giá trị thiêng liêng, truyền thống quý báu đó đã tạo nên nét đẹp văn hóa rất đặc trưng của con người Việt Nam. Phát huy truyền thống đoàn kết của ông cha ta "Một cây làm chẳng nên non, ba cây chụm lại nên hòn núi cao", Bác Hồ kính yêu đã khẳng định và căn dặn: "Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết. Thành công, thành công, đại thành công".

Chủ tịch nước chỉ rõ, từ sức mạnh của tinh thần đoàn kết, tự lực, tự cường mà toàn dân, toàn quân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng, đã vượt qua muôn vàn khó khăn, thử thách, chiến thắng mọi kẻ thù xâm lược, thống nhất đất nước, thu non sông về một mối và đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử trong 40 năm đổi mới, để đất nước ta có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay. Chủ tịch nước Lương Cường nhấn mạnh, theo suốt chiều dài lịch sử, tinh thần đoàn kết đã giúp dân tộc Việt Nam ta vượt qua mọi khó khăn, thử thách, giành hết thắng lợi này đến thắng lợi khác, trong đó có đóng góp rất quan trọng của quân và dân TP Đà Nẵng cũng như nhân dân 17 thôn của xã Gò Nổi. Trong giai đoạn phát triển mới, cả nước bước vào kỷ nguyên phát triển, xây dựng đất nước giàu mạnh, thịnh vượng, hạnh phúc và trường tồn, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết.

Nhằm phát huy truyền thống và những kết quả tốt đẹp đã đạt được trong thời gian qua, Chủ tịch nước đề nghị lãnh đạo TP Đà Nẵng, cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể xã Gò Nổi cần tiếp tục đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, phát huy mạnh mẽ vai trò làm chủ của nhân dân; phát huy dân chủ ở cơ sở, tăng cường đối thoại, lắng nghe ý kiến của nhân dân, thực sự phải lấy người dân là trung tâm, là chủ thể, là mục tiêu và động lực phát triển; xây dựng chính quyền cơ sở thật sự tinh, gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, gần dân, sát dân.

Xã cần không ngừng quan tâm chăm lo, nâng cao mọi mặt đời sống vật chất, tinh thần nhân dân; đẩy mạnh phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh và trật tự an toàn xã hội. Xã cũng cần nâng cao hơn nữa mức sống, thu nhập của người dân; thực hiện tốt công tác an sinh xã hội, nhất là đối với gia đình chính sách, người có công, người yếu thế, để không ai bị bỏ lại phía sau; chủ động có giải pháp thích ứng và xây dựng cộng đồng an toàn trong bối cảnh biến đổi khí hậu, thời tiết thiên tai diễn biến phức tạp, bất thường. Chủ tịch nước Lương Cường nhấn mạnh Đảng, Nhà nước đã và đang làm tất cả mọi việc để kịp thời hỗ trợ đồng bào vùng bị bão lũ sớm ổn định cuộc sống; đồng thời chỉ đạo Chính phủ, các cấp, ngành xây dựng chiến lược tổng thể ứng phó với thiên tai, bão lũ, ưu tiên ngân sách nâng cấp đê điều, chống ngập ở đô thị, sạt lở ở vùng núi, khuyến khích làm nhà nổi, nhà trên sàn bê tông ở vùng trũng, bị ngập úng và triều cường...

Với truyền thống kiên cường, nhân ái, tinh thần đoàn kết được hun đúc, giữ gìn, lưu truyền rất nhiều thế hệ của người dân Bảo An và 16 thôn của xã Gò Nổi, cùng với sự quyết tâm của cấp ủy, chính quyền, Mặt trận các cấp, Chủ tịch nước tin tưởng các thôn của xã Gò Nổi sẽ tiếp tục phát triển mạnh mẽ, trở thành điểm sáng trong xây dựng nông thôn mới kiểu mẫu, thôn xóm văn minh, an toàn, hạnh phúc.

P.V ***(tổng hợp)***

Nguy cơ trẻ em bị xâm hại trên mạng ngày càng tăng mạnh

Tại khóa tập huấn "Bảo vệ và hỗ trợ trẻ em tương tác lành mạnh, sáng tạo trên môi trường mạng" do Cục Báo chí (Bộ VHTTDL) tổ chức ngày 18.11 ở Hà Nội, nhiều số liệu cảnh báo đã cho thấy mức độ rủi ro ngày càng nghiêm trọng và đòi hỏi sự vào cuộc mạnh mẽ của các cơ quan quản lý, gia đình, nhà trường và cộng đồng.

Bà Mai Hương Giang, Phó Cục trưởng Cục Báo chí cho biết, trong bối cảnh thông tin trên không gian mạng ngày càng tác động mọi mặt tới đời sống xã hội, bên cạnh cơ hội học tập, sáng tạo và kết nối, thế hệ trẻ, đặc biệt là trẻ em đang phải đối mặt với nhiều rủi ro như bị bắt nạt trực tuyến, xâm hại, lừa đảo, tiếp cận nội dung độc hại... Những nguy cơ này ảnh hưởng nghiêm trọng đến tâm lý, sức khỏe và sự phát triển toàn diện của trẻ em. Thông tin các số liệu thu thập được về những mối nguy hại, rủi ro với trẻ em trên không gian mạng, đại diện Cục Báo chí cho hay, theo các nghiên cứu của Bộ LĐ,TB&XH trước đây, trong số trẻ em từ 12-17 tuổi sử dụng Internet, có tới 87% online hằng ngày, nhưng chỉ có 36% các em biết cách bảo đảm an toàn thông tin trên mạng.

Số liệu từ Trung tâm quốc gia về trẻ em mất tích và bị bóc lột (NCMEC, Hoa Kỳ) cho thấy, năm 2023 có khoảng hơn 500.000 báo cáo liên quan đến hình ảnh, video xâm hại tình dục trẻ em trên mạng liên quan tới Việt Nam; con số này đặt nước ta vào nhóm bị ảnh hưởng mạnh trong khu vực. Còn theo Quỹ Nhi đồng Liên Hợp Quốc (UNICEF), có tới 66% số trẻ em Việt Nam trả lời không biết các đường dây trợ giúp khi bị bắt nạt qua mạng và nhóm tuổi 10-14 là đối tượng bị bắt nạt trực tuyến rất nhiều.

Câu lạc bộ Bảo vệ trẻ em Việt Nam trên không gian mạng đã đưa ra con số có tới 40% trẻ em cảm thấy không an toàn, hơn 70% từng có trải nghiệm không mong muốn khi sử dụng Internet, có 1% (xấp xỉ hơn 94.000) số người dùng Internet độ tuổi 12-17 ở Việt Nam là nạn nhân của bóc lột và xâm hại tình dục qua mạng... Thống kê của Cục An ninh mạng và Phòng chống tội phạm sử dụng công nghệ cao - A05 (Bộ Công an) chỉ ra rằng, hơn 77% trẻ em và thanh thiếu niên Việt Nam truy cập Internet hằng ngày. Chỉ trong 6 tháng đầu năm 2025, lực lượng chức năng đã ghi nhận hàng chục vụ lừa đảo, dụ dỗ, thao túng tâm lý và bắt cóc trực tuyến liên quan đến trẻ em và sinh viên. Nhiều nạn nhân bị ép buộc cắt đứt liên lạc với gia đình, bị điều khiển từ xa nhằm mục đích tống tiền hoặc buôn người.

"Các số liệu trong một số năm gần đây đã cho thấy tình hình đáng lo ngại về ảnh hưởng tiêu cực của môi trường mạng đối với trẻ em", bà Mai Hương Giang chia sẻ. Cập nhật những nỗ lực của Việt Nam trong công cuộc bảo vệ và hỗ trợ trẻ em tương tác lành mạnh, sáng tạo trên môi trường mạng, đại diện Cục Báo chí cho biết, từ năm 2021 đến nay, chúng ta đã có rất nhiều hoạt động, chiến dịch về chống tội phạm mạng, bảo vệ các nhóm dễ bị tổn thương, trong đó có trẻ em...

B.N

Mưa lũ, sạt lở liên tiếp "đè" lên miền Trung

Bài, ảnh: S.THÙY - X.HƯỚNG - N.ĐỒNG - T.KHIÊM

Nhiều địa phương ở miền Trung và Tây Nguyên đã, đang tiếp tục gồng mình ứng phó với mưa lũ, sạt lở nghiêm trọng. Hàng chục khu dân cư bị cô lập, giao thông chia cắt do sạt lở; hàng trăm ngôi nhà chìm trong nước lũ, gây thiệt hại nặng nề về kinh tế, hạ tầng và đời sống xã hội.

Hiện trường sạt lở nhiều điểm trên đèo Prenn ở Lâm Đồng

Những ngày qua, hơn 1.000 hộ dân ở các vùng ngập lụt, khu vực nguy cơ của tỉnh Khánh Hòa đã được sơ tán đến nơi tránh trú an toàn. Vụ sạt lở nghiêm trọng tại đèo Khánh Lê và đèo Khánh Sơn trên địa bàn tỉnh này đã khiến hàng chục người chết và bị thương, giao thông tê liệt nhiều điểm.

Thiệt hại nặng nề

Đại tá Nguyễn Túy, Chỉ huy trưởng Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Khánh Hòa cho biết, lực lượng quân đội đã phối hợp Công an và chính quyền địa phương tổ chức di dời người dân tại các vùng hạ lưu có nguy cơ ngập sâu, tập trung hỗ trợ người dân ở các khu vực ngập nặng thuộc phường Tây Nha Trang và các xã ven sông. Lực lượng vũ trang đã cơ động, bố trí quân số tại các vị trí xung yếu trên đèo Khánh Sơn, Khánh Lê để sẵn sàng ứng cứu khi thời tiết cho phép.

Ngày 18.11, UBND tỉnh Khánh Hòa tổ chức cuộc họp khẩn về tình hình khắc phục sự cố sạt lở và ngập lụt trên địa bàn. Ông Nguyễn Duy Quang, Giám đốc Sở Nông nghiệp và Môi trường cho biết, đợt mưa lũ và sạt lở lần này đã làm 7 người chết, 2 người mất tích và 19 người bị thương. Mưa lớn kéo dài khiến nhiều khu dân cư bị ngập sâu, giao thông chia cắt cục bộ, hàng nghìn ha lúa và hoa màu bị ảnh hưởng. Mưa lớn trong nhiều ngày nên các hồ chứa trên địa bàn đã chứa hơn 30 triệu m3 nước lũ, trong đó lưu vực sông Cái Nha Trang đang tiếp nhận lượng nước rất lớn, là nguyên nhân gây ngập lụt tại phường Tây Nha Trang, xã Diên Điền và nhiều vùng hạ lưu khác. Ngoài ra, cầu Phú Kiểng ở phường Tây Nha Trang bị lũ cuốn trôi hoàn toàn khiến mạch giao thông bị chia cắt, nhà cửa của nhiều hộ dân bị ngập.

Tại TP Huế, đến ngày 18.11, mực nước các sông đã xuống dưới mức báo động 2, tuy nhiên nhiều địa phương ở vùng hạ du sông Bồ vẫn còn ảnh hưởng và ngập lụt. Các tuyến đường liên thôn, các tổ dân phố ở phường Hóa Châu, Kim Trà, xã Đan Điền, Quảng Điền vẫn còn phải di chuyển bằng ghe thuyền khiến cuộc sống và sinh hoạt gặp khó khăn. Đây là đợt lũ lớn thứ 4 trong vòng chưa đầy một tháng qua ở Huế. Theo Ban Chỉ huy Phòng thủ dân sự TP Huế, đợt lũ ngày 17-18.11 đã có hơn 12.200 nhà dân bị ngập, hiện đang còn hàng nghìn nhà bị ảnh hưởng, 1 người chết do lật ghe. Mưa lũ liên tục khiến cho diện tích sản xuất nông nghiệp hạ tầng giao thông và hoạt động kinh tế bị thiệt hại nặng nề. Ghi nhận trong ngày 18.11, các tuyến đường qua phố cổ Bao Vinh của phường Hóa Châu vẫn còn ngập sâu, nhiều ngôi nhà cổ đã bị nước lũ tràn vào. Để di chuyển trên phố, người dân vẫn phải dùng ghe thuyền như đi trên sông. Phường Hóa Châu là vùng thấp trũng, nước rút chậm nên gần một tháng nay, nhiều khu vực luôn trong tình trạng ngập lụt, học sinh nghỉ học kéo dài.

Tuyến đường Hồ Chí Minh nhánh Tây qua địa bàn TP Huế bị sạt lở 5 điểm. Quốc lộ 49 từ Huế đi miền núi A Lưới bị sạt lở nhiều điểm gây ách tắc giao thông, hiện đã khắc phục tạm và thông xe một vệt, nguy cơ cao tiếp tục sạt lở nếu mưa lớn; Quốc lộ 49 qua phường Phong Dinh, phường Dương Nỗ ngập nhiều điểm, có nơi ngập 0,8m. Hệ thống đường tỉnh lộ bị ngập sâu nhiều tuyến, phải rào chắn, cấm đường qua các địa bàn phường Kim Trà, xã Quảng Điền, phường Thanh Thủy, xã Khe Tre, Vinh Lộc…

Nhiều tuyến "huyết mạch" bị đứt gãy

Đến nay, tại vị trí Km8+200 trên tuyến giao thông huyết mạch ĐH83 (dài hơn 37 km), thuộc thôn Tà Vinh, xã Sơn Tây Hạ, Quảng Ngãi đang sạt lở nghiêm trọng với chiều dài khoảng 50m taluy dương và 40m taluy âm. Nền đường bị đứt gãy hoàn toàn, chia cắt giao thông vào xã Sơn Tây Hạ, bao gồm cả trung tâm hành chính xã.

Chủ tịch UBND xã Sơn Tây Hạ Nguyễn

Hiện trường và công tác khắc phục sạt lở tại đèo Khánh Lê, Khánh Hòa

Sạt lở trên tuyến huyết mạch ĐH83 vào xã Sơn Tây Hạ, Quảng Ngãi

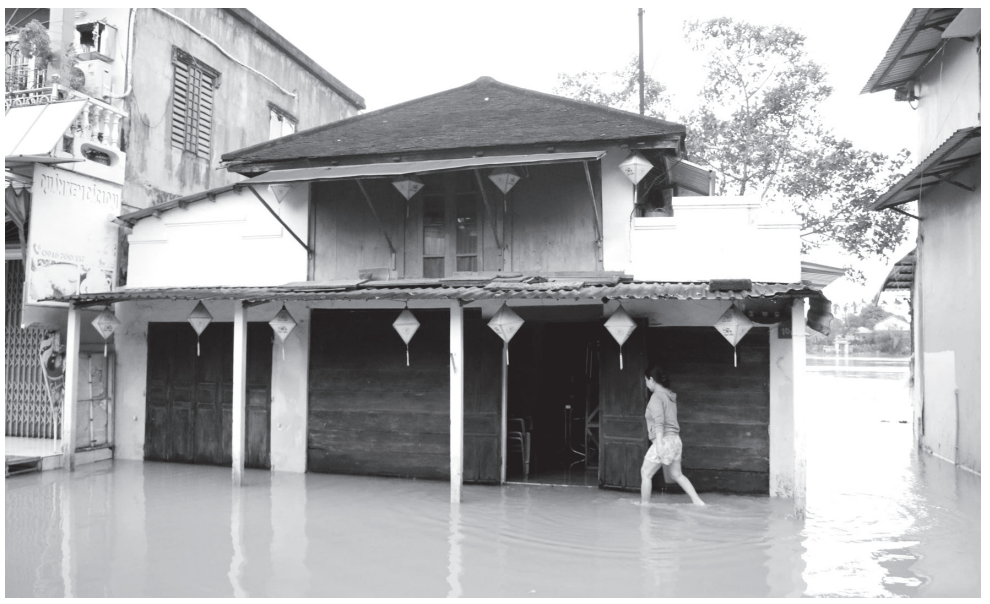
Theo Cục Quản lý đê điều và Phòng chống thiên tai (Bộ Nông nghiệp và Môi trường), đợt mưa lũ lần này ở các tỉnh, thành miền Trung đã khiến 14 người chết và mất tích; có 13.759 nhà ở Huế và Quảng Trị bị ngập. Hàng trăm vị trí trên các tuyến giao thông bị ngập, gây ách tắc; nhiều điểm bị sạt lở nghiêm trọng tại Khánh Hòa, Lâm Đồng, Đà Nẵng, Quảng Ngãi, Huế…

Dự báo từ nay đến ngày 20.11, nhiều địa phương ở miền Trung tiếp tục có mưa to đến rất to, nguy cơ xảy ra lũ quét, sạt lở đất tại khu vực miền núi, ven sông, suối và ngập lụt vùng trũng thấp. Khuyến cáo tạm thời hạn chế xe khách, xe du lịch lưu thông ban đêm qua những điểm xung yếu trên các tuyến đèo trong đợt mưa lũ này để bảo đảm an toàn.

Thị Tình cho hay, vị trí đứt gãy cuốn trôi 40m nền đường trên tuyến ĐH83 rất nghiêm trọng phải chờ cơ quan chức năng đánh giá thực trạng và có phương án hỗ trợ xã khắc phục. Trước mắt, chính quyền địa phương đã kéo một dây cáp tại hai đầu vị trí bị đứt gãy mặt đường để người dân đưa hàng hóa thiết yếu, xăng dầu qua điểm sạt lở. Bên cạnh đó, xã cũng đã huy động lực lượng, phương tiện mở một con đường tạm "vắt" qua sườn núi với chiều dài hàng ngàn mét để người dân đi bộ tránh điểm sạt lở, đứt gãy. "Đường tạm phải vượt qua nhiều khu vực dốc cao, suối. Do mưa lớn, đất đá trơn trượt nên việc lưu thông của người dân rất khó khăn. Chúng tôi đã huy động nhiều lực lượng sử dụng tre nứa đan thành tấm phủ lên bề mặt đường trơn trượt để người dân lưu thông qua các đoạn đường lầy lội", bà Phạm Thị Trinh Nữ, Chủ tịch Hội liên hiệp Phụ nữ xã Sơn Tây Hạ chia sẻ.

Qua kiểm tra thực tế tại vị trí sạt lở, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi Đỗ Tâm Hiển yêu cầu Sở Xây dựng phối hợp với Sở Nông nghiệp và Môi trường và chính quyền địa phương khẩn trương triển khai giải pháp khắc phục, thực hiện ngay công trình khẩn cấp, với mục tiêu là hoàn thành sớm nhất, phấn đấu trước Tết để đảm bảo việc đi lại, giao thương của người dân. UBND xã Sơn Tây Hạ theo dõi sát diễn biến sạt lở, cắm biển cảnh báo, tuyệt đối không để người dân đến gần khu vực nguy hiểm; đồng thời nghiên cứu mở tuyến đường tạm, tạo điều kiện cho xe máy vận chuyển lương thực, thực phẩm phục vụ đời sống người dân.

Mưa lũ trên diện rộng trong những ngày qua đã gây sạt lở nghiêm trọng nhiều điểm ở các tuyến đường đèo và đèo trọng điểm dẫn lên Đà Lạt (Lâm Đồng) như đèo Khánh Lê, đèo Sông Pha; đặc biệt tại đèo Prenn, cửa ngõ quan trọng của khu vực Đà Lạt đã bị nứt, sụt lún, bị cấm lưu thông tạm thời để đảm bảo an toàn. Việc nhiều tuyến đường bị gián đoạn hoặc có nguy cơ mất an toàn đã tác động đến tâm lý chung của du khách, khiến một số du khách cân nhắc lại kế hoạch di chuyển, thay đổi lộ trình. Theo đại diện Sở VHTTDL tỉnh Lâm Đồng, Sở đã có văn bản gửi các đơn vị kinh doanh du lịch, dịch vụ trên địa bàn yêu cầu chủ động theo dõi, cập nhật thông tin; rà soát, kiểm tra và chủ động phòng ngừa rủi ro tại đơn vị; kịp thời thông báo diễn biến thời tiết, nguy cơ thiên tai cho du khách đang lưu trú hoặc tham quan… Phối hợp chặt chẽ với UBND các xã, phường và lực lượng Công an, Quân sự tại địa phương trong việc triển khai phương án di dời khách, nhân viên ra khỏi khu vực mất an toàn; đảm bảo an toàn tuyệt đối cho du khách và cán bộ, nhân viên cũng như đảm bảo chất lượng dịch vụ khi mở cửa trở lại phục vụ khách du lịch.

Phố cổ Bao Vinh (Huế) vẫn bị ngập nặng

Liên quan đến vụ sạt lở trên đèo Khánh Lê, chiều 18.11, Phòng CSGT Công an tỉnh Lâm Đồng cho biết, đơn vị đang phối hợp với lực lượng chức năng đưa phương tiện máy móc tiếp cận khu vực 2 tài xế và 2 xe tải của nhà xe T.T. mắc kẹt trên đèo Khánh Lê, đoạn Km 43 thuộc tỉnh Khánh Hòa. Trước đó, đêm 16.11, các tài xế và phương tiện trên đang trên lịch trình chở hoa từ Đà Lạt xuống đèo Khánh Lê hướng về Nha Trang thì gặp sạt lở khiến tài xế và xe bị mắc kẹt, cần được hỗ trợ giải cứu. Thông tin từ nhà xe, các tài xế đang trong tình trạng bị cô lập, không thể di chuyển và cũng không được tiếp tế lương thực. "Phía Nha Trang lên bị sạt nặng, có đá lớn nên đang cần thời gian xử lý nên phía Lâm Đồng đang triển khai hướng tiếp cận từ Lâm Đồng xuống. Hiện tại tình trạng sức khoẻ của hai tài xế vẫn bình thường", lãnh đạo Phòng CSGT Công an tỉnh Lâm Đồng cho biết. ■

XUNG QUANH QUY ĐỊNH VÀ VIỆC SỬ DỤNG THIẾT BỊ AN TOÀN CHO TRẺ EM TRÊN XE Ô TÔ:

Luật pháp được đưa ra để bảo vệ cho trẻ em

● **T.SƯƠNG**

Theo Nghị định 168/2024/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính về trật tự, an toàn giao thông trong lĩnh vực giao thông đường bộ; trừ điểm, phục hồi điểm giấy phép lái xe, từ ngày 1.1.2026, ô tô cá nhân phải có thiết bị an toàn khi chở trẻ em.

Điều 6 Nghị định này quy định phạt từ 800.000 đồng đến 1 triệu đồng với tài xế chở trẻ em dưới 10 tuổi và chiều cao dưới 1,35m trên ô tô ngồi cùng hàng ghế với người lái xe (trừ loại ô tô chỉ có một hàng ghế), hoặc không sử dụng thiết bị an toàn phù hợp cho trẻ em theo quy định. Chỉ còn hơn một tháng nữa quy định trên có hiệu lực thi hành. Sau khi thông tin này được đăng tải đã thu hút rất nhiều sự quan tâm của người dân.

Đại diện Cục Cảnh sát giao thông (Bộ Công an) cho biết, "người dân có thể sử dụng đai trẻ em, ghế trẻ em hoặc đệm trẻ em trên ô tô phù hợp với điều kiện của trẻ, của gia đình và phù hợp với điều kiện sử dụng trên ô tô. Các thiết bị này đều có tác dụng tương tự như những thiết bị an toàn để phòng ngừa khi sự cố xảy ra. Việc quy định trẻ em dưới 10 tuổi và chiều cao dưới 1,35m trên ô tô phải sử dụng thiết bị an toàn phù hợp là để đảm bảo sức khỏe, tính mạng cho chính con em của các lái xe, các bậc phụ huynh. Bởi vậy, việc này là hết sức cần thiết, các cơ quan chức năng cũng đã nghiên cứu từ trước", đại diện Cục Cảnh sát giao thông chia sẻ.

Về lộ trình thực hiện quy định nêu trên, đại diện Cục Cảnh sát giao thông cho biết việc khuyến cáo, khuyến khích người dân sử dụng ghế trẻ em trên ô tô này không phải vừa mới thực hiện, mà đã có từ cách đây nhiều năm về trước và nhiều lái xe đã mua và cho con em mình sử dụng. Để phù hợp với luật pháp quốc tế về giao thông mà Việt Nam đã gia nhập là Công ước Viên, khuyến cáo của Liên Hợp Quốc về an toàn giao thông…, Việt Nam đã luật hóa quy định nêu trên để bảo vệ trẻ em, bảo vệ đối tượng yếu thế, bởi đây là nhóm đối tượng không thể tự bảo vệ mình mà cần có bố mẹ, người lớn. Khi bố mẹ không bảo vệ được các con thì sẽ cần tới luật pháp.

Cũng theo đại diện Cục Cảnh sát giao thông, cơ quan chức năng đã đưa lộ trình tới ngày 1.1.2026 mới áp dụng biện pháp xử phạt. Ngoài ra, các quy định, quy chuẩn về thiết bị an toàn ghế trẻ em cũng đã có theo Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia QCVN 123:2024/BGTVT. Giải thích việc trẻ dưới 10 tuổi, cao dưới 1,35m phải dùng ghế trẻ em và phải có thiết bị an toàn, đại diện Cục Cảnh sát giao thông cho biết, khi trẻ dưới 1,35m, việc sử dụng dây đai an toàn theo xe sẽ không đảm bảo an toàn khi có va chạm xảy ra, bởi với chiều cao đó của trẻ, dây đai an toàn chỉ kéo tới phần đầu , cổ không phù hợp với trẻ, không đảm bảo độ an toàn của dây với trẻ. Về độ tuổi, tầm trên 10 tuổi trẻ có thể tiếp thu, nghe lời bố mẹ, người lớn. Còn độ tuổi dưới 10 là tầm tuổi trẻ còn đang nghịch ngợm, cần sự giám sát của người lớn.

Đã có rất nhiều nghiên cứu theo quy chuẩn quốc tế được đưa ra, sau đó cơ quan chức năng mới áp dụng vào luật và việc này rất thực tế. "Nhiều khi người dân cứ nghĩ rằng ôm trẻ vào lòng là an toàn, nhưng không phải thế. Khi xảy ra va chạm, đứa trẻ có thể bị văng ra, gây chấn thương. Hay chỉ cần tài xế phanh gấp, đứa trẻ cũng có thể bị dúi người ra phía trước gây nguy hiểm", vị đại diện Cục Cảnh sát giao thông nói. Cũng theo đại diện Cục Cảnh sát giao thông, trẻ em là đối tượng không tự bảo vệ an toàn cho chính bản thân. Vì vậy, trẻ em rất cần những người lớn có trách nhiệm và luật pháp được đưa ra để bảo vệ cho trẻ em, những đối tượng yếu thế. Người dân cần tuân thủ, chấp hành pháp luật về giao thông. ■

DU LỊCH SÁNG TẠO:

Mở biên độ phát triển cho điểm đến

● HOÀNG OANH

Du lịch sáng tạo đang bước ra tuyến đầu của đổi mới du lịch Việt Nam. Khi hành vi và mong đợi của du khách toàn cầu dịch chuyển về phía trải nghiệm sâu, tính tương tác và khả năng đồng kiến tạo, mô hình này trở thành chìa khóa để các địa phương khơi dậy nội lực văn hóa, hình thành bản sắc mới cho điểm đến và gia tăng giá trị bền vững.

Du lịch sáng tạo sẽ là tương lai của du lịch Việt Nam

Du khách không chỉ là "người xem"

Những thảo luận tại Hội thảo khoa học quốc tế "Du lịch sáng tạo - Phát triển điểm đến bền vững" diễn ra ở Hà Nội mới đây cho thấy, đây không còn là khái niệm học thuật mà đang được nhìn nhận như hướng phát triển chiến lược của du lịch Việt Nam giai đoạn mới.

Trong bức tranh du lịch hậu đại dịch, thế giới chứng kiến sự biến chuyển mạnh mẽ trong nhu cầu trải nghiệm. Du khách không muốn đứng ở vị trí "người xem" mà hướng đến vai trò tham dự, trải nghiệm và tạo giá trị. Những hành trình có chiều sâu trải nghiệm văn hóa, tương tác với cộng đồng và thử sức trong các hoạt động nghệ thuật, nghề thủ công, ẩm thực, nông nghiệp… được quan tâm ngày càng lớn.

Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Trùng Khánh nhận định tại Hội thảo rằng du lịch sáng tạo chính là tương lai của ngành Du lịch Việt Nam. Ông nhấn mạnh tầm quan trọng của sáng tạo trong việc định hình bản sắc mới cho điểm đến và khơi dậy tiềm năng văn hóa ở mỗi cộng đồng. Điều này phù hợp với xu thế của thế giới khi du khách tìm kiếm trải nghiệm cá nhân hóa, học hỏi từ đời sống bản địa, và tìm thấy chính mình trong quá trình tương tác với văn hóa địa phương.

Dưới góc nhìn khoa học, PGS. TS Nguyễn Thị Thu Phương, Viện trưởng Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam khẳng định, du lịch sáng tạo gắn chặt với mục tiêu phát triển bền vững mà Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030 theo đuổi. Mô hình này giúp gắn kết lợi ích của Nhà nước, doanh nghiệp và cộng đồng, mở rộng khả năng kể chuyện của văn hóa bản địa, đồng thời mang lại cho du khách những trải nghiệm sâu sắc hơn.

Việt Nam không thiếu những ví dụ sinh động về cách cộng đồng tham gia trực tiếp vào quá trình kiến tạo sản phẩm du lịch, đặc biệt là ở các điểm đến có bề dày văn hóa và nghề thủ công truyền thống. Tại Đường Lâm (Hà Nội), làng cổ không còn được nhìn như không gian tham quan thuần túy. Trong vài năm gần đây, điểm đến này phát triển theo hướng mở rộng trải nghiệm, đưa du khách bước vào hành trình sáng tạo. "Phát Studio" của nghệ nhân Nguyễn Tấn Phát là một trong số những không gian được đánh giá cao. Tại đây, du khách thao tác với rơm, rạ tạo nên sản phẩm nghệ thuật mang hơi thở của văn minh lúa nước. Những thao tác tưởng như giản đơn ấy lại mở ra cách tiếp cận mới về văn hóa nông nghiệp Việt Nam.

Bát Tràng và Hội An cũng đang mở rộng cách tiếp cận tương tự. Nghề gốm, nghề thủ công và di sản kiến trúc được "kích hoạt" bằng tương tác, để du khách không chỉ quan sát mà còn tham gia chế tác, tạo ra sản phẩm gắn với kỷ niệm và văn hóa của điểm đến. Những mô hình này cho thấy du lịch sáng tạo không phải khái niệm xa vời mà là thực tế đang vận hành.

Khi cộng đồng là chủ thể sáng tạo

Nhật Bản nổi tiếng với cách kết hợp tinh tế giữa truyền thống và hiện đại, đặc biệt trong lĩnh vực du lịch trải nghiệm. Thành phố Echizen là ví dụ điển hình được nhắc đến nhiều lần tại hội thảo. Trên vùng đất này, 5 nghề thủ công truyền thống cùng tồn tại, tạo nên nền tảng văn hóa phong phú. Trong thời gian dài, những nghề này phát triển độc lập, chưa kết nối với du lịch. Thế nhưng trong một thập niên trở lại đây, tư duy đổi mới đã đưa nghề thủ công trở thành trung tâm của các sản phẩm du lịch sáng tạo.

Theo ông Nishino Yoshiuki (Hiệp hội Du lịch tỉnh Echizen), việc phát triển trải nghiệm dựa trên nghề giấy Washi không chỉ giúp giảm gánh nặng cho nghệ nhân mà còn mở ra cơ hội lớn về kinh tế. Khách chuyên sâu và nhóm khách cao cấp tìm đến Echizen để học nghề, trải nghiệm kỹ thuật chế tác hàng trăm năm tuổi và sẵn sàng chi trả cho những sản phẩm tinh xảo. Nhờ đó, nghề truyền thống được hồi sinh, cộng đồng có thêm việc làm và địa phương hình thành bản sắc du lịch riêng biệt.

Từ góc nhìn quản lý, Cục trưởng Nguyễn Trùng Khánh nhấn mạnh rằng Việt Nam cần khuyến khích sáng tạo trong thiết kế sản phẩm dựa trên văn hóa bản địa, ứng dụng công nghệ và mở rộng tương tác thông qua các nền tảng số. Cùng với đó là môi trường thuận lợi cho doanh nghiệp thử nghiệm mô hình mới, cơ chế hợp tác công - tư và sự tham gia tích cực của cộng đồng. Tất cả những yếu tố này sẽ giúp du lịch sáng tạo phát triển thành hệ sinh thái hoàn chỉnh, trong đó văn hóa, công nghệ và con người hòa quyện để tạo nên trải nghiệm có chiều sâu.

Nhìn tổng thể, du lịch sáng tạo đang trở thành một triết lý phát triển mới. Triết lý ấy coi cộng đồng là trung tâm của quá trình kiến tạo sản phẩm; coi văn hóa là nguồn tài nguyên vô tận và coi du khách là người đồng hành trong hành trình sáng tạo. Khi những điều này được vận hành thống nhất, điểm đến Việt Nam sẽ có khả năng hình thành bản sắc riêng, tránh sự lặp lại và tạo được ấn tượng rõ nét trên bản đồ du lịch khu vực. ■

Mũi Né sẽ là điểm đến hàng đầu quốc tế

Tỉnh Lâm Đồng vừa quyết định phê duyệt Quy hoạch chung xây dựng Khu du lịch Quốc gia Mũi Né đến năm 2040, tầm nhìn đến năm 2050. Quy hoạch nhằm định hướng đưa Mũi Né trở thành trung tâm du lịch mang đẳng cấp quốc tế, đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế biển của tỉnh sau sáp nhập.

Theo đó, khu vực quy hoạch có tổng diện tích 14.760 ha, gồm bốn đơn vị hành chính là phường Phú Thủy (532 ha), phường Mũi Né (6.093 ha), xã Hòa Thắng (7.165 ha) và xã Phan Rí Cửa (970 ha). Khu vực dọc dải đất ven biển trên 63 km kết nối với các trục đường giao thông quan trọng. Dự báo đến năm 2040, Khu du lịch Quốc gia Mũi Né sẽ đạt quy mô dân số khoảng 300.000 người, đón 25 triệu lượt khách du lịch mỗi năm và hình thành hệ thống lưu trú khoảng 71.500 phòng.

Khu du lịch Quốc gia Mũi Né được định hướng phát triển là trung tâm du lịch quốc gia phát triển hài hòa với không gian đô thị; là trung tâm du lịch nghỉ dưỡng biển, thể thao biển, gắn với địa hình cát đặc trưng; trung tâm văn hóa với các giá trị văn hóa Chăm, văn hóa cộng đồng ngư dân miền biển và hệ thống lễ hội truyền thống.

Mô hình định hướng phát triển "Một hành lang - Ba trung tâm - Đa hướng tiếp cận biển" với quy hoạch xác lập mô hình phát triển không gian hiện đại, đồng bộ, hành lang ven biển với tuyến giao thông trục chính dài 63 km từ Phan Rí Cửa đến Phú Thủy, đóng vai trò "xương sống" kết nối các phân khu chức năng và tạo không gian khai thác biển hiệu quả.

Khu du lịch Quốc gia Mũi Né phát triển gồm ba trung tâm du lịch chủ đạo: Trung tâm 1 (Phú Thủy - Mũi Né) diện tích 6.653 ha, dân số dự kiến 125.000 người, 11 triệu lượt khách năm 2040. Đây là trung tâm thương mại, tài chính, chăm sóc sức khỏe, du lịch nghỉ dưỡng và thể thao biển đẳng cấp quốc gia và quốc tế. Sản phẩm nổi bật gồm nghỉ dưỡng, chăm sóc sức khỏe, ẩm thực địa phương và du lịch trải nghiệm.

Trung tâm 2 (Hòa Thắng) diện tích 7.130 ha, dự kiến 144.000 dân và 13 triệu lượt khách. Khu vực ưu tiên bảo vệ - phát huy giá trị danh thắng Bàu Trắng; phát triển tổ hợp du lịch đa năng, công viên chuyên đề, trung tâm thể thao biển quốc gia và các sản phẩm độc đáo như trường đua ô tô - mô tô, ưu tiên kêu gọi đầu tư trường đua F1, sân golf và các hoạt động thể thao trên cát. Trung tâm 3 (Phan Rí Cửa) diện tích 977 ha, dân số 31.000 người, 1,5 triệu lượt khách. Định hướng phát triển đô thị du lịch nghỉ dưỡng ven biển, ưu tiên dịch vụ chăm sóc sức khỏe và lưu trú dài hạn. **MINH THU**

Làm sáng tỏ con đường bước vào kỷ nguyên mới

● THU HIỀN

Trao đổi với Báo *Văn Hóa*, nhà văn Phạm Vân Anh, công tác tại Cục Chính trị, Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, Bộ Quốc phòng cho biết, qua nghiên cứu Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng, có thể khẳng định rằng các Văn kiện xứng đáng là biểu tượng của sự kết tinh trí tuệ tập thể, được chuẩn bị công phu, kết cấu chặt chẽ, khoa học, sáng tạo.

Đảm bảo tính kế thừa và đổi mới

Cũng theo nhà văn Phạm Vân Anh, nội dung các Văn kiện đảm bảo tính kế thừa và đổi mới, phản ánh đúng thực tiễn phát triển của đất nước, nhất là những thành tựu vượt bậc về chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại; làm rõ quan điểm chúng ta có được cơ đồ tiềm lực, vị thế, uy tín quốc tế như ngày hôm nay là nhờ thành quả của 95 năm dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, 80 năm Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam; khẳng định, tôn vinh sự đóng góp, sự hy sinh to lớn của nhiều thế hệ đảng viên, của lớp lớp quần chúng nhân dân.

Đồng thời, đã làm sáng tỏ con đường bước vào kỷ nguyên mới của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta thông qua việc đề ra giải pháp trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng, phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; xác định cụ thể các mục tiêu của nhiệm kỳ Đại hội XIV và tầm nhìn đến các năm 2045, 2050 cùng với các động lực phát triển mới bao gồm: Khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao và khai thác hiệu quả của hội nhập quốc tế sâu rộng.

Đặc biệt, Văn kiện đã chỉ rõ, qua 40 năm đổi mới, một trong những thành tựu nổi bật của đất nước ta là sự phát triển mạnh mẽ về công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế, hình thành nền ngoại giao toàn diện, hiện đại, mang đậm bản sắc Việt Nam "Chắc ở gốc, vững ở thân, uyển chuyển như lá cành". Cục diện đối ngoại được thay đổi căn bản, Việt Nam trở thành thành viên tích cực, có trách nhiệm của cộng đồng quốc tế, được bầu vào Hội đồng Bảo an với số phiếu cao nhất trong lịch sử 75 năm của Liên hợp quốc; có mạng lưới đối tác chiến lược, đối tác toàn diện, mạng lưới hiệp định thương mại tự do rộng lớn nhất khu vực.

Văn kiện cũng đã cung cấp nhận thức mới về tư duy đối ngoại được chuyển từ phòng thủ, tiếp cận, sang chủ động tham gia, đóng góp; từ đơn lĩnh vực sang đa lĩnh vực; từ thụ động thích nghi sang chủ động, tích cực tham gia và vươn lên đóng vai trò nòng cốt dẫn dắt, gắn tự cường với hội nhập thực chất. Bằng hành động cụ thể với nội dung, phương pháp linh hoạt, sáng tạo… công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế đã tạo dựng hình ảnh Việt Nam là quốc gia đổi mới, hội nhập, có trách nhiệm, góp phần củng cố sức mạnh tổng hợp quốc gia, tạo động lực chiến lược để Việt Nam vững bước vào kỷ nguyên mới.

Nhà văn Phạm Vân Anh

Đường lối đối ngoại nhất quán "Việt Nam sẵn sàng là bạn, là đối tác tin cậy và là thành viên tích cực, có trách nhiệm của cộng đồng quốc tế" đã thúc đẩy quan hệ với các nước và đối tác có chiều sâu, bền vững, thực chất và hiệu quả; tiếp tục thiết lập, mở rộng và củng cố quan hệ đối tác chiến lược, đối tác chiến lược toàn diện.

Phù hợp với thực tiễn

Minh chứng cho những đánh giá sát đúng của Văn kiện được thể hiện ở thành quả hiện nay, Việt Nam có quan hệ với 194 quốc gia, quan hệ từ đối tác toàn diện trở lên với 38 nước, bao gồm tất cả các nước lớn, 18/20 thành viên Nhóm các nền kinh tế phát triển và mới nổi hàng đầu thế giới. Đảng ta hiện có quan hệ với 259 chính đảng tại 119 quốc gia. Việt Nam hiện là thành viên tích cực của trên 70 tổ chức khu vực và quốc tế, có quan hệ chính trị, quốc phòng, an ninh sâu rộng, thực chất, đã và đang đảm nhiệm nhiều trọng trách quốc tế, khu vực, phát huy vai trò tích cực tại nhiều tổ chức, diễn đàn đa phương quan trọng; có quan hệ kinh tế, thương mại, đầu tư với 224 thị trường tại tất cả châu lục; trở thành mắt xích quan trọng trong hơn 500 hiệp định song phương và đa phương trên nhiều lĩnh vực… đưa Việt Nam vào nhóm 32 nền kinh tế lớn nhất thế giới và 20 nền kinh tế hàng đầu về thương mại và thu hút đầu tư nước ngoài.

Với sự nỗ lực của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta, công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế của Đảng, Nhà nước ta đã mang lại hiệu quả tích cực cho thực hiện mục tiêu trong đối ngoại và hội nhập quốc tế đã được Đảng ta xác định trong văn kiện Đại hội XIII của Đảng là "Bảo đảm cao nhất lợi ích quốc gia - dân tộc trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản của Hiến chương Liên hợp quốc và luật pháp quốc tế, bình đẳng, hợp tác, cùng có lợi", qua đó giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, tăng cường bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, từ khi nước chưa nguy; bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ; giải quyết được nhiều vấn đề về biên giới trên bộ và trên biển với các nước có liên quan trên cơ sở bình đẳng, cùng có lợi, mở rộng và tăng cường hợp tác.

Điều đáng ghi nhận là, cùng với những thành tựu đã đạt được, Văn kiện đã thẳng thắn nhìn nhận những bất cập, hạn chế như: Nhận thức về thế và lực mới của đất nước, về các đối tác lớn... chưa theo kịp tiến trình hội nhập quốc tế sâu rộng. Quan hệ với một số đối tác chưa tương xứng với tiềm năng và khuôn khổ; hội nhập kinh tế quốc tế chưa tận dụng hết cơ hội trong thực hiện các Hiệp định thương mại tự do, thiếu vắng các dự án chiến lược, khả năng cạnh tranh của các doanh nghiệp trong nước còn yếu. Đồng thời chỉ rõ những biến động to lớn, phức tạp, khó dự báo của tình hình thế giới và khu vực cùng vai trò, nhiệm vụ nặng nề của công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế trong bối cảnh, điều kiện mới.

Có thể khẳng định, Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV là kim chỉ nam cho việc triển khai công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế, thể hiện mạnh mẽ tính kế thừa và tinh thần đổi mới tư duy, phù hợp với thực tiễn, cũng như với thế và lực mới của đất nước trong giai đoạn tới. Đồng thời là căn cứ để các Ban, Bộ, ngành Trung ương và địa phương chủ động nghiên cứu, dự báo, tiếp tục tham mưu chiến lược trên cơ sở có sự phối hợp chặt chẽ giữa ba trụ cột đối ngoại Đảng, ngoại giao Nhà nước và đối ngoại nhân dân… nhằm thống nhất nhận thức và hành động, tạo nên sức mạnh tổng hợp trong quá trình hội nhập quốc tế. Qua đó, góp phần giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, nâng cao tiềm lực và vị thế quốc tế của đất nước. ■

Bắc Ninh triển khai tour khám phá tâm linh về đêm

UBND tỉnh Bắc Ninh vừa giao phường Bắc Giang tham mưu đề xuất của Công ty TNHH Truyền thông Tinh hoa TH về việc triển khai phố đi bộ tại Quảng trường 3/2 và tour du lịch "Khám phá tâm linh về đêm".

Để việc nghiên cứu, đề xuất triển khai phố đi bộ tại Quảng trường 3/2 đảm bảo tính khả thi, phù hợp, hiệu quả khi đưa vào triển khai thực hiện, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Bắc Ninh Mai Sơn đã giao UBND phường Bắc Giang chủ trì, phối hợp với Sở VHTTDL, Công ty TNHH Truyền thông Tinh hoa TH và các cơ quan liên quan nghiên cứu, tham mưu, đề xuất báo cáo Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Ninh.

Theo Sở Công thương tỉnh Bắc Ninh, hiện trên địa bàn tỉnh mới chỉ hình thành 5 tuyến phố chuyên doanh kết hợp tuyến phố đi bộ. Tuy nhiên, hạ tầng thương mại loại hình này thường chỉ hoạt động đến không quá 22 giờ đêm. Riêng tuyến phố đi bộ về đêm hoạt động không thường xuyên, một năm tổ chức một vài lần gắn với ngày lễ lớn.

Theo định hướng quy hoạch thương mại - dịch vụ đến năm 2030, Bắc Ninh phấn đấu hình thành ít nhất 3 không gian kinh tế đêm trọng điểm; phát triển thêm 10 tuyến phố chuyên doanh, nâng tỷ trọng thương mại - dịch vụ lên 38 - 40% GRDP toàn tỉnh. **MINH LÝ**

Dấu mốc của kỷ nguyên công nghiệp văn hóa Việt Nam

PGS.TS BÙI HOÀI SƠN; ảnh: TR.HUẤN

Thủ tướng Chính phủ vừa ban hành Quyết định 2486/QĐ-TTg phê duyệt Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa (CNVH) Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Đây không chỉ là một văn bản hoạch định chính sách mà là cột mốc quan trọng khẳng định quyết tâm của Việt Nam tham gia sâu vào dòng chảy của nền kinh tế sáng tạo toàn cầu, nơi văn hóa, trí tuệ và công nghệ đang trở thành động lực tăng trưởng mới của thế giới.

Sau gần một thập niên thực hiện Chiến lược 1755 (2016), Việt Nam đã bước sang một giai đoạn phát triển mới, đòi hỏi một tầm nhìn dài hạn, táo bạo và phù hợp hơn với bối cảnh cạnh tranh quyền lực mềm giữa các quốc gia. Chiến lược 2486 vì thế mang ý nghĩa như một "khởi tạo lại tư duy", đặt văn hóa vào vị trí trung tâm trong mô hình phát triển của đất nước.

Nhu cầu cấp thiết của một chiến lược mới

Năm 2016, Việt Nam lần đầu tiên ban hành một chiến lược tổng thể về CNVH theo Quyết định 1755/QĐ-TTg. Đây là bước đi đầy táo bạo khi lần đầu đặt văn hóa ngang hàng với các ngành kinh tế quan trọng khác, khẳng định mục tiêu "biến CNVH thành ngành kinh tế dịch vụ có đóng góp tích cực vào tăng trưởng, việc làm và quảng bá hình ảnh quốc gia".

Chiến lược ấy đã mở ra một giai đoạn mới, giúp thị trường văn hóa Việt Nam phát triển mạnh mẽ hơn cả dự đoán: Tỷ trọng đóng góp GDP tăng liên tục, đạt 3,61% vào năm 2018, vượt mục tiêu đề ra cho năm 2020; hàng loạt ngành như điện ảnh, nghệ thuật biểu diễn, thiết kế, game online… có tốc độ tăng trưởng cao; lực lượng lao động trong lĩnh vực sáng tạo bùng nổ, với khoảng 2 triệu người làm việc trong các ngành liên quan.

Nhưng thành công ấy cũng cho thấy nhiều giới hạn. CNVH Việt Nam dù có tiềm năng lớn nhưng phát triển chưa đồng đều, nhiều lĩnh vực chưa hình thành chuỗi giá trị đầy đủ; chính sách hỗ trợ doanh nghiệp còn phân tán; hạ tầng sáng tạo và thiết chế văn hóa chưa theo kịp nhu cầu; đặc biệt, sự trỗi dậy của kinh tế số khiến cách tiếp cận của chiến lược cũ không còn phù hợp. Đại dịch Covid-19 thay đổi hoàn toàn thói quen tiêu dùng văn hóa, đẩy nhanh sự dịch chuyển sang nền tảng số, tạo ra nhu cầu cấp thiết phải "tái cấu trúc" chiến lược. Trong khi đó, trên thế giới, cuộc cạnh tranh về CNVH và quyền lực mềm diễn ra gay gắt hơn bao giờ hết. Hàn Quốc đưa K-pop và điện ảnh trở thành "quốc bảo kinh tế", xuất khẩu văn hóa đạt 14,16 tỉ USD năm 2024, vượt cả ngành thép và ô tô. Nước Anh xây dựng chiến lược 10 năm mới để củng cố vị thế quốc gia hàng đầu về sáng tạo, với 124 tỉ bảng Anh doanh thu/năm từ công nghiệp sáng tạo. Trung Quốc, Pháp, Nhật Bản, Singapore… đều xem CNVH như một "cực tăng trưởng mới".

Trong bối cảnh ấy, việc Việt Nam ban hành Chiến lược 2486 không phải là cập nhật kỹ thuật, mà là một tuyên bố chính trị, kinh tế, khẳng định rằng văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần mà còn là tài sản kinh tế, là nguồn lực mềm quan trọng, là động lực phát triển đất nước trong nhiều thập niên tới. Chiến lược mới đặt mục tiêu đầy tham vọng, đến 2030, CNVH đóng góp 7% GDP và đến 2045 đạt 9% GDP; đến 2030, lao động CNVH chiếm 6% lực lượng lao động và đến 2045 chiếm 8%. Tầm nhìn ấy thể hiện khát vọng đưa Việt Nam trở thành một quốc gia mạnh về công nghiệp sáng tạo trong khu vực châu Á.

Những chương trình nghệ thuật được tổ chức với quy mô lớn trong thời gian gần đây đã, đang tạo hiệu ứng tích cực, góp phần phát triển CNVH

Lĩnh vực điện ảnh được kỳ vọng tạo cú hích lớn trong phát triển CNVH

Tài sản chiến lược của quốc gia

Chiến lược 2486 đánh dấu bước chuyển quan trọng: Chuyển từ cách nhìn văn hóa là lĩnh vực hỗ trợ sang coi văn hóa là một ngành kinh tế dựa trên sáng tạo, công nghệ và bản sắc. Hơn thế, văn hóa được định vị như nguồn lực quyền lực mềm, có khả năng gia tăng vị thế quốc gia trên bản đồ thế giới. Đây là cách tiếp cận phù hợp với xu hướng quốc tế, nơi những sản phẩm văn hóa thành công thường tạo ra ảnh hưởng vượt xa giá trị kinh tế của chúng.

Trong thế kỷ XXI, nhiều ngành CNVH đã trở thành trụ cột kinh tế lớn hơn cả các ngành công nghiệp truyền thống. Các sản phẩm văn hóa không chỉ bán được với giá cao mà còn tạo ra hiệu ứng lan tỏa lớn, tác động đến du lịch, ẩm thực, thời trang, đầu tư, thương hiệu quốc gia. Hàn Quốc là ví dụ điển hình: K-pop, phim truyền hình, điện ảnh, thời trang, tất cả hợp thành "Hallyu", một làn sóng văn hóa mang lại cho Hàn Quốc hàng chục tỉ USD mỗi năm và nâng đất nước này lên thành cường quốc mềm hàng đầu châu Á. Nhật Bản với anime và văn hóa đại chúng cũng thu hút lượng khán giả khổng lồ và mang lại nguồn thu xuất khẩu hàng tỉ USD. Anh có âm nhạc, thiết kế, truyền thông sáng tạo; Pháp có điện ảnh, thời trang, nghệ thuật và di sản văn hóa, tất cả đều trở thành những "mũi nhọn mềm" của quốc gia.

Việt Nam đứng trước một cơ hội tương tự. Với một nền văn hóa có lịch sử hàng ngàn năm, 54 dân tộc, hàng trăm lễ hội và di sản được UNESCO ghi danh, Việt Nam sở hữu kho tài nguyên văn hóa độc đáo mà không quốc gia nào có thể sao chép. Chiến lược 2486 lần đầu tiên coi bản sắc văn hóa là "nguồn lực đặc biệt" để tạo ra sản phẩm văn hóa có giá trị cao, có khả năng cạnh tranh quốc tế, từ đó "xây dựng thương hiệu và vị thế quốc gia". Trong bối cảnh toàn cầu hóa, bản sắc không chỉ là giá trị tinh thần mà còn là "vốn văn hóa", một dạng tài sản có thể chuyển hóa thành sức mạnh kinh tế, sức hấp dẫn du lịch, hay thậm chí sức mạnh ngoại giao. Chính vì vậy, Chiến lược 2486 có ý nghĩa như một cột mốc định vị lại tầm quan trọng của văn hóa: Từ giá trị bảo tồn sang giá trị phát triển, từ kho tàng quá khứ sang nguồn lực của tương lai.

> *"Chiến lược 2486 không chỉ là sự nối dài của Chiến lược 1755 mà là bước chuyển tư duy về vai trò của văn hóa trong phát triển đất nước. Nếu được triển khai đúng hướng, chiến lược này sẽ trở thành "điểm tựa chính sách" để Việt Nam bước vào nền kinh tế sáng tạo toàn cầu với một tâm thế mới, tự tin, sáng tạo, chủ động và mang đậm bản sắc dân tộc. Đây là cơ hội để văn hóa thật sự trở thành sức mạnh mềm, nguồn lực kinh tế và niềm tự hào của quốc gia trong nhiều thập niên tới."*

Bước vào cuộc đua CNVH toàn cầu

Chiến lược 2486 không chỉ đưa ra mục tiêu mà còn xây dựng một lộ trình thực tế để Việt Nam bước vào cuộc cạnh tranh khốc liệt của nền kinh tế sáng tạo toàn cầu. Lộ trình ấy kết hợp ba yếu tố: Bản sắc văn hóa, hạ tầng sáng tạo, và công nghệ, thị trường quốc tế.

Trước hết, bản sắc Việt Nam được xem là "vốn gốc", là nguồn chất liệu bất tận để sáng tạo trong các lĩnh vực điện ảnh, thời trang, game, mỹ thuật, du lịch văn hóa, âm nhạc… Không quốc gia nào có các truyền thuyết như Lạc Long Quân - Âu Cơ, Thánh Gióng, Sơn Tinh - Thủy Tinh; không có những làng nghề độc đáo, những điệu hát, điệu múa, những lễ hội dân gian kéo dài hàng trăm năm. Đó là chất liệu quý để tạo ra sản phẩm vừa mang bản sắc, vừa gắn kết công chúng quốc tế. Song bản sắc chỉ là điểm khởi đầu. Để biến văn hóa thành sức mạnh kinh tế, cần một hệ sinh thái sáng tạo bền vững. Chiến lược 2486 nhấn mạnh việc hình thành các trung tâm CNVH, không gian sáng tạo, khu nghệ thuật, studio điện ảnh, thị trường bản quyền, các quỹ đầu tư cho doanh nghiệp sáng tạo…,

điều mà nhiều quốc gia đã làm rất thành công. Anh có các "creative clusters"; Hàn Quốc có những "creative hubs" kết hợp đào tạo, sản xuất, biểu diễn; Trung Quốc xây dựng nhiều "thành phố sáng tạo" gắn với công nghiệp điện ảnh, âm nhạc và thiết kế.

Việt Nam, với các trung tâm như Hà Nội, TP.HCM, Đà Nẵng, Huế, hoàn toàn có thể hình thành những "cực sáng tạo mới" của khu vực. Đây cũng là nền tảng để thu hút nhân tài, nuôi dưỡng startup sáng tạo và kết nối với thị trường quốc tế. Cuối cùng và quan trọng nhất là công nghệ. Trong kỷ nguyên số, CNVH không chỉ dựa vào ý tưởng mà dựa vào khả năng chuyển hóa ý tưởng thành sản phẩm bằng công nghệ số: Điện ảnh số, thực tế ảo (VR/AR), game, trí tuệ nhân tạo, thiết kế số, nền tảng streaming, sàn giao dịch bản quyền… Chiến lược 2486 đặc biệt nhấn mạnh chuyển đổi số như "động lực trọng tâm" của các ngành CNVH. Đây là sự thay đổi tư duy rất lớn so với Chiến lược 2016. Nếu chiến lược cũ thiên về nội dung truyền thống, thì chiến lược mới đặt nội dung số vào vị trí trung tâm, phù hợp với xu thế của thế giới, nơi game online, phim trực tuyến, âm nhạc số đang trở thành các ngành công nghiệp tỉ đô. Việt Nam có lợi thế đặc biệt, tỷ lệ người dùng internet cao, lực lượng lập trình viên dồi dào, thị trường game lớn thứ ba Đông Nam Á. Nếu được định hướng đúng, các lĩnh vực này hoàn toàn có thể trở thành "động cơ tăng trưởng mới".

> *"Chiến lược mới đánh dấu bước chuyển quan trọng: Chuyển từ cách nhìn văn hóa là lĩnh vực hỗ trợ sang coi văn hóa là một ngành kinh tế dựa trên sáng tạo, công nghệ và bản sắc. Hơn thế, văn hóa được định vị như nguồn lực quyền lực mềm, có khả năng gia tăng vị thế quốc gia trên bản đồ thế giới. Đây là cách tiếp cận phù hợp với xu hướng quốc tế, nơi những sản phẩm văn hóa thành công thường tạo ra ảnh hưởng vượt xa giá trị kinh tế của chúng."*

Tất cả những yếu tố ấy hướng đến một mục tiêu chung, đưa Việt Nam trở thành quốc gia có năng lực cạnh tranh trong lĩnh vực CNVH, vừa tạo ra giá trị kinh tế, vừa lan tỏa giá trị văn hóa Việt Nam đến bạn bè quốc tế.

Chiến lược 2486 không chỉ là sự nối dài của Chiến lược 1755 mà là bước chuyển tư duy về vai trò của văn hóa trong phát triển đất nước. Nếu được triển khai đúng hướng, chiến lược này sẽ trở thành "điểm tựa chính sách" để Việt Nam bước vào nền kinh tế sáng tạo toàn cầu với một tâm thế mới, tự tin, sáng tạo, chủ động và mang đậm bản sắc dân tộc. Đây là cơ hội để văn hóa thật sự trở thành sức mạnh mềm, nguồn lực kinh tế và niềm tự hào của quốc gia trong nhiều thập niên tới. ■

Chiến lược Chuyển đổi số của Bộ VHTTDL giai đoạn 2025-2030

Thứ trưởng Phan Tâm vừa ký Quyết định 4220/QĐ-BVHTTDL ban hành Chiến lược Chuyển đổi số của Bộ VHTTDL giai đoạn 2025-2030.

Chiến lược chuyển đổi số của Bộ VHTTDL được xây dựng dựa trên quan điểm coi chuyển đổi số là xu thế tất yếu và động lực chiến lược của ngành VHTTDL. Bộ VHTTDL xác định trọng tâm của chuyển đổi số là tập trung vào những lĩnh vực có tác động trực tiếp đến người dân, doanh nghiệp và cộng đồng sáng tạo trong phạm vi quản lý ngành. Việc xây dựng hạ tầng số, phát triển cơ sở dữ liệu chuyên ngành thống nhất và bảo đảm an toàn, an ninh thông tin là yếu tố tiên quyết để đảm bảo tính thành công, bền vững chiến lược chuyển đổi số của Bộ.

Chiến lược Chuyển đổi số và Chiến lược Dữ liệu là hai trụ cột gắn bó trong cùng một tổng thể thống nhất, nơi Chiến lược Chuyển đổi số xác định mục tiêu và hướng đi, còn Chiến lược Dữ liệu kiến tạo nền tảng và nguồn lực cốt lõi để hiện thực hóa các mục tiêu đó. Đến năm 2030, mục tiêu tổng quát của Chiến lược là xây dựng Chính phủ điện tử từng bước phấn đấu hướng tới Chính phủ số trong phạm vi Bộ; đổi mới toàn diện phương thức quản lý, điều hành, nâng cao chất lượng phục vụ người dân và doanh nghiệp, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội; thúc đẩy đổi mới hoạt động sản xuất, kinh doanh, dịch vụ của các tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp trong các lĩnh vực mà Bộ VHTTDL quản lý; đồng thời phát triển văn hóa số, hình thành thế hệ công dân số, gắn với mục tiêu phát triển kinh tế số và xã hội số. Hiện đại hóa quản lý nhà nước dựa trên dữ liệu số toàn diện, an toàn, thống nhất, liên thông, cải cách hành chính, tiến tới 100% dịch vụ công đủ điều kiện được cung cấp trực tuyến toàn trình, tích hợp Cổng DVCQG. Đồng thời, phát triển hạ tầng số và các nền tảng số mở theo hướng hiện đại, bảo mật, làm nền tảng cho kết nối, chia sẻ dữ liệu và cung cấp dịch vụ số an toàn, tin cậy.

Cụ thể, giai đoạn 2025-2027: Kiến tạo nền tảng và tăng tốc chuyển đổi. Đây là giai đoạn tập trung vào việc xây dựng các yếu tố nền tảng, mang tính tiền đề cho quá trình chuyển đổi số sâu rộng. Mục tiêu của giai đoạn này là hoàn thiện thể chế, xây dựng hạ tầng kỹ thuật thiết yếu, số hóa dữ liệu cốt lõi và phổ cập kỹ năng số cơ bản. Việc hoàn thành các nhiệm vụ trong giai đoạn này là điều kiện tiên quyết để chuyển sang giai đoạn phát triển toàn diện và thông minh hơn.

Giai đoạn 2028-2030: Đồng bộ, toàn diện và tạo giá trị mới. Trên cơ sở nền tảng đã được kiến tạo, giai đoạn này tập trung vào việc khai thác sâu, tích hợp toàn diện và tạo ra các giá trị mới từ công nghệ số và dữ liệu. Mục tiêu là chuyển từ "số hóa" sang "chuyển đổi số thực chất", nơi dữ liệu trở thành tài sản chiến lược, các quy trình được vận hành thông minh và các dịch vụ số mang lại giá trị gia tăng cao cho xã hội và nền kinh tế.

L.SƠN

Nhiều di tích, bảo tàng đang đẩy mạnh chuyển đổi số — Ảnh: NHẬT LINH

Tôn vinh di sản văn hóa trong khu phố cổ Hà Nội

Kỷ niệm 20 năm Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam, Ban Quản lý hồ Hoàn Kiếm và phố cổ Hà Nội sẽ tổ chức chuỗi hoạt động quảng bá và tôn vinh di sản kéo dài đến 15.12.

Ban Quản lý hồ Hoàn Kiếm và phố cổ Hà Nội cho biết, trong nhiều năm qua, công tác bảo tồn và phát huy các giá trị di sản đã được chính quyền quan tâm. Ban quản lý đã phối hợp cùng nhiều đơn vị, nghệ nhân, nghệ sĩ, nhà thiết kế… tổ chức chuỗi sự kiện phong phú, mang đậm bản sắc Thăng Long - Hà Nội. Năm nay, kỷ niệm 20 năm Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam, Ban quản lý tổ chức chuỗi hoạt động tại nhiều địa điểm di tích nhằm giới thiệu rộng rãi các giá trị di sản, đồng thời kêu gọi cộng đồng chung tay bảo vệ, phát huy di sản trong tinh thần Hà Nội - Thành phố sáng tạo.

Mở đầu cho chuỗi hoạt động là chương trình tôn vinh 30 năm giá trị di sản Áo dài Hà Nội diễn ra tại di tích 40 Lãn Ông. Tại đây còn diễn ra hoạt động trưng bày danh y Hải Thượng Lãn Ông và không gian trải nghiệm dược trà. Phố Lãn Ông, tuyến phố nghề đông y hàng trăm năm tuổi, tiếp tục được tôn vinh thông qua trưng bày về danh y Hải Thượng Lãn Ông. Hoạt động nhằm quảng bá giá trị phố nghề truyền thống, góp phần phát triển du lịch và dịch vụ tại quận Hoàn Kiếm.

Tại không gian đình Kim Ngân (số 42-44 Hàng Bạc) là dự án "Không gian kể chuyện đình Kim Ngân". Dự án sử dụng hoa văn đặc hữu của đình Kim Ngân để xây dựng hệ nhận diện đồng bộ cho kiến trúc, bảng biển, vật phẩm trưng bày… Không gian tái hiện hội đồng phường nghề, giới thiệu các sản phẩm truyền thống như kim hoàn, đồ sừng, đồng thời trưng bày ứng dụng nghiên cứu hoa văn vào ấn phẩm du lịch và quà tặng. Đây là bước đi quan trọng hướng tới đồng bộ hóa không gian văn hóa di sản trong khu Phố cổ.

Vào buổi tối ngày 22.11, tại đình Kim Ngân còn diễn ra chương trình biểu diễn âm nhạc di sản "Chuyện nhạc Phố cổ". Ra đời từ năm 2015, chương trình do Ban quản lý phối hợp với nhóm Đông Kinh Cổ Nhạc tổ chức, quy tụ nhiều nghệ sĩ hàng đầu của nhạc truyền thống. Dịp kỷ niệm năm nay, chương trình sẽ trình diễn các tinh hoa cổ nhạc Việt Nam trong không gian đậm chất phố cổ. Bên cạnh đó, tại điểm di tích này, du khách còn được trải nghiệm nhiều hoạt động như in họa tiết cổ bằng mộc bản Thanh Liễu; làm sản phẩm lưu niệm bằng chất liệu truyền thống như lụa, gỗ, giấy dó… Các hoạt động này mang đến cơ hội để du khách tự tay tạo nên sản phẩm thủ công mang đậm bản sắc nghề truyền thống Hà Nội, qua đó giúp di sản "sống" trong đời sống hiện đại.

Chương trình "Chuyện nhạc Phố cổ" — Ảnh: B.LÂM

Chuỗi hoạt động kỷ niệm 20 năm Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam năm 2025 không chỉ tôn vinh giá trị di sản, mà còn khẳng định sự sáng tạo, bền bỉ và trách nhiệm của cộng đồng trong việc bảo tồn vốn quý của Thăng Long - Hà Nội. Những chương trình đa dạng hứa hẹn đem đến cho công chúng những trải nghiệm đặc sắc, góp phần đưa hình ảnh Hà Nội - Thành phố sáng tạo đến gần hơn với bạn bè quốc tế.

V.D

HƯỚNG TỚI LIÊN HOAN PHIM VIỆT NAM

Khẳng định bản lĩnh và khát vọng của điện ảnh Việt trong kỷ nguyên mới

● **HÀ AN** *(thực hiện)*

LHP Việt Nam lần thứ XXIV diễn ra tại Thành phố mang tên Bác vào năm 2025 - năm của nhiều dấu mốc lịch sử trọng đại, là dịp nhìn lại 55 năm hành trình trưởng thành của điện ảnh cách mạng Việt Nam, tôn vinh những tác phẩm và nghệ sĩ tiêu biểu. Với khẩu hiệu "Điện ảnh Việt Nam phát triển bền vững và hội nhập quốc tế trong kỷ nguyên mới", Liên hoan không chỉ khẳng định bản lĩnh và khát vọng vươn ra thế giới của điện ảnh Việt mà còn mở rộng kết nối với du lịch, kinh tế sáng tạo, góp phần lan tỏa niềm tự hào văn hóa dân tộc và tạo động lực cho ngành công nghiệp điện ảnh bước vào giai đoạn phát triển mới.

"Tôi kỳ vọng LHP Việt Nam lần thứ XXIV sẽ tạo thêm động lực để các địa phương, doanh nghiệp và các tổ chức xã hội cùng chung tay phát triển điện ảnh - vừa ở góc độ nghệ thuật, vừa trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa, du lịch, dịch vụ. Điện ảnh phải đến được với đông đảo công chúng, phải lan tỏa tinh thần nhân văn, niềm tin và khát vọng phát triển của dân tộc."

(Thứ trưởng TẠ QUANG ĐÔNG)

Trước thềm sự kiện, *Văn Hóa* đã có cuộc trao đổi với Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông - Trưởng ban Chỉ đạo LHP Việt Nam lần thứ XXIV - về ý nghĩa, điểm mới và kỳ vọng đối với sự kiện.

● **P.V:** *Thưa Thứ trưởng, xin ông cho biết ý nghĩa của LHP Việt Nam lần thứ XXIV được tổ chức trong năm 2025 - một năm đặc biệt nhiều dấu mốc lịch sử của đất nước?*

- Thứ trưởng Tạ Quang Đông: LHP Việt Nam lần thứ XXIV là sự kiện văn hóa nghệ thuật quốc gia được tổ chức trong năm của những dấu mốc lịch sử trọng đại: Kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2025); 80 năm Cách mạng Tháng Tám thành công (19.8.1945 - 19.8.2025) và Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2.9.1945 - 2.9.2025); hướng tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng...

Đây cũng là dịp kỷ niệm 55 năm hình thành và phát triển của LHP Việt Nam (1970-2025) - hành trình nửa thế kỷ ghi dấu những bước trưởng thành mạnh mẽ của nền điện ảnh nước nhà; đồng thời để chúng ta tôn vinh nghệ sĩ, trân trọng sự sáng tạo, lan tỏa niềm tự hào văn hóa dân tộc, đồng thời mở ra cơ hội hợp tác giữa điện ảnh và du lịch, giữa văn hóa và kinh tế sáng tạo, góp phần thúc đẩy sự phát triển toàn diện, bền vững của đất nước.

LHP Việt Nam lần thứ XXIV được tổ chức tại TP.HCM - trung tâm kinh tế, văn hóa, năng động, sáng tạo và hội nhập quốc tế của cả nước. Đây là nơi quy tụ những nhà sản xuất, đạo diễn, diễn viên và các tài năng điện ảnh Việt Nam trong nước và quốc tế - những người đang chung tay viết nên diện mạo mới của điện ảnh Việt trong kỷ nguyên mới, vươn xa, tự tin, bản lĩnh và đầy khát vọng của dân tộc Việt Nam.

● *LHP Việt Nam đã khẳng định thương hiệu sau chặng đường 23 kỳ tổ chức. Ở lần thứ 24 này, Liên hoan sẽ có những điểm mới và hoạt động nổi bật nào, thưa Thứ trưởng?*

- Sau 23 kỳ tổ chức, LHP Việt Nam đã trở thành biểu tượng của niềm tự hào điện ảnh dân tộc. Mỗi kỳ Liên hoan là một dịp để nhìn lại và khẳng định bước tiến mới của Nghệ thuật thứ 7, và quan trọng hơn, gửi gắm niềm tin vào thế hệ làm phim trẻ - những người đang viết tiếp câu chuyện điện ảnh Việt trong kỷ nguyên số.

Diễn ra từ ngày 21 - 25.11.2025, tại TP Hồ Chí Minh, LHP sẽ có nhiều điểm mới đáng chú ý. Trước hết, đây là kỳ Liên hoan có số lượng phim tham dự nhiều nhất từ trước tới nay (202 tác phẩm) - một con số ấn tượng thể hiện sức sáng tạo và sự quan tâm lớn của các đơn vị sản xuất.

Năm nay, lần đầu tiên Bộ trưởng Bộ VHTTDL sẽ trao 3 Bằng khen nhằm vinh danh các cá nhân, tập thể có đóng góp đặc biệt cho sự phát triển của điện ảnh nước nhà, gồm: Đơn vị phát hành nhiều phim Việt Nam nhất giữa hai kỳ Liên hoan; Cá nhân người Việt Nam có đóng góp đặc biệt cho phát triển điện ảnh Việt Nam; Cá nhân người nước ngoài có đóng góp cho quảng bá điện ảnh Việt Nam. Đây là những hạng mục quan trọng, nhằm tôn vinh những đóng góp tích cực, đồng thời tiếp tục quảng bá điện ảnh trong nước ra thế giới.

Bên cạnh đó, sẽ có 34 đại diện các Sở VHTT, VHTTDL cùng các đội chiếu bóng ở 34 tỉnh, thành tham gia các buổi gặp mặt, thảo luận, trao đổi, quảng bá hình ảnh địa phương và chia sẻ kinh nghiệm thu hút các đoàn làm phim, đẩy mạnh hoạt động chiếu bóng phục vụ đồng bào.

Tuần phim và Chương trình Chiếu phim toàn cảnh năm nay được mở rộng hơn với nhiều hoạt động giao lưu giữa nghệ sĩ và khán giả. Liên hoan không chỉ diễn ra trong hội trường, mà lan tỏa ra cộng đồng, đến gần hơn với nhân dân - đúng với tinh thần "điện ảnh phục vụ công chúng".

Trong khuôn khổ LHP sẽ có 3 chương trình tọa đàm - hội thảo, tạo môi trường kết nối giữa các cấp quản lý, các nhà hoạt động điện ảnh trong nước và quốc tế. Trong đó, Tọa đàm "Phát triển công nghiệp điện ảnh trong kỷ nguyên mới" tập trung trao đổi, định hướng các giải pháp thúc đẩy sự phát triển của công nghiệp điện ảnh Việt Nam trong bối cảnh hội nhập và chuyển đổi số, hướng tới hình thành hệ sinh thái điện ảnh chuyên nghiệp, hiện đại, đậm bản sắc dân tộc.

Hội thảo "Thực trạng và giải pháp thu hút đoàn làm phim đến các địa phương" nhằm nâng cao tính chuyên nghiệp, tạo cơ hội để nghệ sĩ, nhà quản lý, nhà đầu tư và các ê kíp sáng tạo, sản xuất, phát hành... trao đổi kinh nghiệm, thúc đẩy phát triển công nghiệp điện ảnh. Sự kiện khẳng định vai trò của điện ảnh trong quảng bá hình ảnh đất nước, lan tỏa tình yêu Tổ quốc; đồng thời kết nối lãnh đạo địa phương với các nhà làm phim nhằm giới thiệu tiềm năng, chính sách hỗ trợ và dịch vụ bối cảnh.

Hội thảo "Phát huy giá trị tư liệu hình ảnh động lưu trữ trong tình hình hiện nay" đánh giá thực trạng khai thác, phổ biến phim lưu trữ tại Viện Phim Việt Nam, đặc biệt là phim do Nhà nước sản xuất, đặt hàng; bàn về vấn đề bản quyền và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả khai thác, phát huy giá trị tư liệu điện ảnh trong giai đoạn mới... Bên cạnh đó là các hoạt động Triển lãm, giao lưu giữa các nhà làm phim nhằm thúc đẩy, quảng bá điện ảnh.

● *Từ sau LHP Việt Nam lần thứ XXIII đến nay, Thứ trưởng đánh giá thế nào về sự chuyển mình của điện ảnh nước nhà?*

- Nhìn lại chặng đường 2 năm qua kể từ LHP Việt Nam lần thứ XXIII, có thể thấy rõ sức sống mãnh liệt của điện ảnh khi số lượng và chất lượng phim tăng lên, thị trường điện ảnh sôi động, các tác phẩm Việt Nam được đón nhận tích cực ở các LHP quốc tế, và đặc biệt, thế hệ làm phim trẻ đang thể hiện bản lĩnh, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm. Những thành quả đó cho thấy điện ảnh đang bứt phá trên con đường chuyên nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Chúng ta có thể nhìn thấy rõ điều đó qua những con số và hiện tượng cụ thể: Hơn 60 phim truyện điện ảnh được sản xuất, nhiều phim đạt doanh thu cao kỷ lục, chứng tỏ thị trường trong nước đang mở rộng và khán giả Việt ngày càng tin tưởng, ủng hộ phim Việt.

Các bộ phim như *Mưa đỏ; Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối; Vầng trăng thơ ấu; Tử chiến trên không*... và nhiều bộ phim khác đã tạo được tiếng vang lớn, đạt doanh thu hàng trăm tỉ đồng, góp phần đưa tổng doanh thu phòng vé Việt Nam hai năm qua tăng trưởng trung bình trên 20% mỗi năm.

Bên cạnh đó, phim tài liệu và phim ngắn cũng có nhiều khởi sắc, ngày càng nhiều tác phẩm của các nhà làm phim trẻ giành giải thưởng tại các LHP quốc tế như Busan, Venice hay Tokyo.... Điều này cho thấy điện ảnh của chúng ta không chỉ phát triển về thị trường mà còn vươn lên về mặt nghệ thuật, tạo được tiếng nói riêng trong khu vực và trên thế giới.

● *Thứ trưởng kỳ vọng gì ở LHP Việt Nam lần thứ XXIV?*

- Đất nước ta đang bước vào kỷ nguyên phát triển mới - kỷ nguyên của trí tuệ nhân tạo, công nghệ số và toàn cầu hóa. Trong kỷ nguyên ấy, điện ảnh Việt Nam cần vươn mình mạnh mẽ hơn nữa, không chỉ bằng kỹ thuật, công nghệ hay kinh nghiệm sản xuất, mà bằng bản lĩnh văn hóa, bản sắc dân tộc và sức sáng tạo Việt Nam.

Tôi tin rằng, với sự chuẩn bị chu đáo của BTC, sự phối hợp, hỗ trợ hiệu quả của các cơ quan, ban, ngành, Bộ VHTTDL cùng các đơn vị liên quan... LHP Việt Nam lần thứ XXIV sẽ tổ chức thành công, để lại những ấn tượng sâu sắc trong lòng công chúng và bạn bè quốc tế.

Sự kiện lần này không chỉ là sân chơi nghệ thuật mà còn là diễn đàn kết nối, hợp tác, quảng bá, giúp điện ảnh Việt Nam mở rộng ra thế giới. Tôi mong rằng các nghệ sĩ, nhà làm phim sẽ mang đến những tác phẩm có giá trị thẩm mỹ và nhân văn sâu sắc, thể hiện tinh thần Việt Nam trong thời đại hội nhập, góp phần xây dựng hình ảnh đất nước năng động, sáng tạo và giàu bản sắc.

Tôi cũng kỳ vọng Liên hoan sẽ tạo thêm động lực để các địa phương, doanh nghiệp và các tổ chức xã hội cùng chung tay phát triển điện ảnh - vừa ở góc độ nghệ thuật, vừa trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa, du lịch, dịch vụ. Điện ảnh phải đến được với đông đảo công chúng, phải lan tỏa tinh thần nhân văn, niềm tin và khát vọng phát triển của dân tộc.

Với sự chuẩn bị kỹ lưỡng, sự đồng hành của TP.HCM và sự hưởng ứng của các nghệ sĩ, tôi tin LHP Việt Nam lần thứ XXIV sẽ để lại dấu ấn sâu sắc, khẳng định bản lĩnh, vị thế và sức sống của điện ảnh Việt Nam trong kỷ nguyên mới.

● *Xin trân trọng cảm ơn Thứ trưởng!*

LẦN THỨ XXIV (21- 25.11.2025)

Đưa công nghiệp điện ảnh trở thành trụ cột tăng trưởng sáng tạo

● THÙY TRANG *(thực hiện)*

Trước thềm LHP Việt Nam lần thứ XXIV, NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy - Phó Giám đốc Sở Văn hóa và Thể thao TP.HCM - đồng Trưởng BTC đã có cuộc chia sẻ với *Văn Hóa* về công tác chuẩn bị, điểm nhấn của sự kiện và chiến lược phát triển điện ảnh của Thành phố.

● **P.V:** *Thưa bà, LHP Việt Nam quay trở lại TP.HCM sau 10 năm (từ lần thứ XIX năm 2015) và cũng là lần thứ 5 TP đăng cai sự kiện văn hóa - nghệ thuật mang tầm quốc gia này. TP đã chuẩn bị cho sự kiện lần này như thế nào, và với tâm thế ra sao?*

- NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy: Cùng với niềm tự hào to lớn trong bối cảnh TP.HCM vừa cùng với cả nước kỷ niệm những sự kiện chính trị trọng đại của dân tộc, TP.HCM vừa tổ chức thành công Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030, mở ra một giai đoạn phát triển mới.

Đồng thời, ngày 31.10.2025, TP.HCM vinh dự được UNESCO chính thức ghi danh là "Thành phố Sáng tạo trong lĩnh vực Điện ảnh" - TP đầu tiên của Việt Nam và Đông Nam Á được công nhận trong lĩnh vực này. Đây là dấu mốc có ý nghĩa đặc biệt, khẳng định vị thế quốc tế và tiềm năng phát triển mạnh mẽ của ngành điện ảnh Thành phố mang tên Bác.

Trong bầu không khí hân hoan ấy, TP rất vinh dự được cùng Bộ VHTTDL và Cục Điện ảnh đăng cai tổ chức LHP Việt Nam lần thứ XXIV. Với chủ đề "Điện ảnh Việt Nam - Phát triển bền vững và hội nhập quốc tế trong kỷ nguyên mới", Liên hoan không chỉ tôn vinh những tác phẩm nghệ thuật xuất sắc và những cống hiến sáng tạo của đội ngũ nghệ sĩ, nhà làm phim, mà còn là dịp để kết nối, chia sẻ, mở rộng hợp tác giữa điện ảnh Việt Nam với khu vực và thế giới, góp phần đưa văn hóa nói chung và lĩnh vực điện ảnh Việt Nam nói riêng lan tỏa mạnh mẽ hơn trên bản đồ sáng tạo quốc tế.

Đây cũng là dịp để khán giả TP được hòa mình trong không khí điện ảnh rực rỡ, được gặp gỡ, giao lưu cùng các tài năng sáng tạo, thưởng thức những tác phẩm đậm đà bản sắc dân tộc và giàu tính nhân văn… Tôi tin rằng, Liên hoan năm nay sẽ lan tỏa niềm tự hào và tình yêu điện ảnh đến đông đảo công chúng, đồng thời khẳng định tầm vóc, vị thế mới của điện ảnh Việt Nam trên bản đồ khu vực và thế giới.

"LHP Việt Nam lần thứ XXIV là dịp để khán giả TP được hòa mình trong không khí điện ảnh rực rỡ, được gặp gỡ, giao lưu cùng các tài năng sáng tạo, thưởng thức những tác phẩm đậm đà bản sắc dân tộc và giàu tính nhân văn… Tôi tin rằng, LHP sẽ lan tỏa niềm tự hào và tình yêu điện ảnh đến đông đảo công chúng, đồng thời khẳng định tầm vóc, vị thế mới của điện ảnh Việt Nam trên bản đồ khu vực và thế giới."

(NSND NGUYỄN THỊ THANH THÚY - Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM)

● *LHP Việt Nam lần thứ XXIV sẽ gồm những chương trình và hoạt động gì nổi bật, đặc biệt là về số lượng phim dự thi, các buổi chiếu miễn phí và các sự kiện chuyên môn?*

- BTC đã nhận được 30 phim truyện, 120 phim tài liệu, 21 phim khoa học, 32 phim hoạt hình. Hội đồng tuyển chọn đã chọn 87 phim trong chương trình dự thi, với 16 phim truyện, 36 phim tài liệu, 14 phim khoa học và 21 phim hoạt hình. Bên cạnh đó, Chương trình Toàn cảnh (không nằm trong Chương trình phim dự thi) có 14 phim truyện, 25 phim tài liệu, 7 phim khoa học và 11 phim hoạt hình.

Tại TP.HCM, trong 5 ngày diễn ra LHP, công chúng sẽ được xem phim miễn phí, bao gồm phim của Chương trình Toàn cảnh và phim dự thi, tại 3 cụm rạp lớn: Galaxy Park Mall (Tầng 4, TTTM Park Mall, 547-549 Tạ Quang Bửu, phường Chánh Hưng); CGV Hùng Vương Plaza (126 Hồng Bàng, phường Chợ Lớn); Cinestar Hai Bà Trưng (135 Hai Bà Trưng, phường Sài Gòn). Ngoài ra, tại rạp Galaxy Nguyễn Du (116 Nguyễn Du, phường Bến Thành) sẽ trình chiếu và giao lưu với đoàn phim *Mưa đỏ* - phim truyện điện ảnh chiếu mở màn cho LHP. Trước đó, Tuần phim chào mừng Liên hoan đã diễn ra từ 15-20.11 tại nhiều tỉnh, thành, giới thiệu 15 bộ phim miễn phí nhằm quảng bá và tôn vinh điện ảnh nước nhà, đồng thời giúp khán giả, đặc biệt là giới trẻ, hiểu hơn về lịch sử, văn hóa và các giá trị nhân văn.

Trong khuôn khổ LHP sẽ có các sự kiện như: Tọa đàm "Phát triển công nghiệp điện ảnh trong kỷ nguyên mới" do Cục Điện ảnh chủ trì, trao đổi giải pháp phát triển công nghiệp điện ảnh Việt Nam, ứng dụng công nghệ mới, xây dựng hệ sinh thái chuyên nghiệp và bản sắc. Hội thảo "Thực trạng và giải pháp thu hút đoàn làm phim đến các địa phương" do TP.HCM chủ trì, nâng cao chuyên nghiệp hóa, quảng bá hình ảnh đất nước, kết nối nhà đầu tư, đạo diễn, đoàn làm phim trong và ngoài nước. Hội thảo "Phát huy giá trị tư liệu hình ảnh động lưu trữ trong tình hình hiện nay" do Viện Phim Việt Nam tổ chức, đánh giá thực trạng khai thác phim lưu trữ, vấn đề bản quyền và đề xuất giải pháp phát huy giá trị điện ảnh lưu trữ. Ngoài ra, Triển lãm ảnh *TP.HCM vươn mình cùng đất nước qua góc nhìn điện ảnh* từ 21-25.11, giới thiệu hơn 200 hình ảnh về con người, cuộc sống, quá trình đổi mới, hội nhập và phát triển của Sài Gòn - TP.HCM qua nhiều giai đoạn, giúp công chúng hiểu thêm bối cảnh lịch sử, văn hóa qua ống kính điện ảnh.

Cùng với đó là các hoạt động xúc tiến, phát triển điện ảnh địa phương, tạo cơ hội các nhà làm phim, nghệ sĩ và lãnh đạo địa phương gặp gỡ, trao đổi kinh nghiệm, quảng bá tiềm năng, cảnh quan, chính sách ưu đãi, môi trường sản xuất phim, hướng tới xây dựng TP.HCM là trung tâm điện ảnh sáng tạo, thân thiện và giàu bản sắc.

Với những nội dung công việc thống nhất với Bộ VHTTDL, chúng tôi sẽ nỗ lực hết mình, tập trung nguồn lực và điều kiện thuận lợi để tổ chức LHP Việt Nam lần thứ XXIV đạt kết quả cao nhất; góp phần quảng bá hình ảnh TP năng động, trẻ trung và nhiều tiềm năng sáng tạo - một trung tâm sản xuất, giao lưu và hợp tác quốc tế về nghệ thuật điện ảnh, hướng đến là thành phố sáng tạo, thân thiện và giàu bản sắc.

● *Bà có thể cho biết, trong thời gian tới, TP.HCM có kế hoạch gì để tiếp tục phát triển và quảng bá điện ảnh cũng như nâng tầm các sự kiện văn hóa - nghệ thuật quốc gia và quốc tế?*

- TP.HCM xác định điện ảnh là lĩnh vực trọng tâm trong chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa. TP đang xây dựng hệ sinh thái điện ảnh toàn diện - từ sản xuất, phát hành, đào tạo nhân lực, xây dựng cơ sở hạ tầng đến khai thác bối cảnh và dịch vụ hỗ trợ làm phim, qua đó đưa công nghiệp điện ảnh trở thành trụ cột tăng trưởng sáng tạo, đóng góp vào GRDP, đồng thời quảng bá hình ảnh TP ra quốc tế.

TP.HCM được UNESCO đưa vào danh sách "Thành phố sáng tạo trong lĩnh vực Điện ảnh" đầu tiên tại Việt Nam và Đông Nam Á sẽ mở ra cơ hội để TP trở thành nơi kết nối điện ảnh nước nhà với bạn bè trên khắp năm châu, thu hút các dự án hợp tác, các nhà làm phim, chuyên gia, nhà đầu tư trong và ngoài nước. Trên cơ sở này, TP sẽ triển khai đồng bộ các dự án phát triển điện ảnh chuyên nghiệp và hiện đại, mở rộng hợp tác đào tạo và trao đổi chuyên gia với các nước tiên tiến, nhằm bồi dưỡng nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng nhu cầu phát triển điện ảnh đa dạng, sáng tạo và hội nhập.

Bên cạnh đó, TP sẽ tiếp tục tổ chức và nâng tầm các sự kiện điện ảnh quốc gia và quốc tế. LHP Việt Nam, LHP Quốc tế TP.HCM (HIFF) và các chương trình giao lưu, tọa đàm chuyên môn sẽ trở thành điểm hẹn thường niên cho giới nghề và khán giả; triển khai các chương trình hợp tác, kêu gọi đầu tư, hỗ trợ kỹ thuật và truyền thông để nâng cao chất lượng sản xuất, đồng thời tạo cơ hội quảng bá, phát hành phim Việt ra thị trường quốc tế.

● *Trân trọng cảm ơn bà!*

Các bạn trẻ xếp hàng nhận vé xem phim miễn phí LHP Việt Nam lần thứ XXIV tại TP.HCM

Đền Chợ Củi - Không gian tâm linh đặc biệt nơi hạ nguồn sông Lam

NGÂN HÀ

Đền Chợ Củi (Hà Tĩnh) nhiều năm qua luôn là một trong những điểm đến tín ngưỡng thu hút lượng lớn du khách. Từ sáng sớm cho đến chiều muộn, dòng người từ khắp các vùng miền vẫn đổ về thắp hương cầu bình an, may mắn. Sức hút ấy không chỉ đến từ niềm tin tâm linh lâu đời mà còn từ bề dày văn hóa của vùng đất bên dòng sông Lam gắn liền với thương cảng cổ Chợ Củi.

Đền Chợ Củi

Đền Chợ Củi thờ "Tam tòa thánh vị, Vạn thế Mẫu nghi", thuộc hệ thống thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ của người Việt được UNESCO ghi danh Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại

Hằng năm, đền Chợ Củi đón hơn 300.000 lượt du khách đến dâng hương và vãn cảnh

Vị thế tâm linh nhuốm màu huyền thoại

Đền Chợ Củi đóng tại xã Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh, được xây dựng từ thời Hậu Lê, trên vùng đất có thế núi tựa lưng, sông uốn trước mặt, phong thủy hài hòa theo quan niệm dân gian. Những nguồn sử liệu cổ còn ghi lại như *Văn bia Hà Tĩnh* cho biết, đền đã có từ lâu đời, đến đời Minh Mệnh trở đi mới dựng bia khắc ghi việc hưng công tu sửa. Văn bia mô tả cảnh tượng ngôi điện từng một thời hoang tàn, đổ nát, phải nhờ vào công đức của nhân dân thập phương mới khôi phục được tam tòa và đồ thờ tự trang nghiêm.

Sách *Nghi Xuân địa chí* của Tú tài Lê Văn Diễn năm 1842 cũng gọi đây là "Đền Liễu Hạnh", ngôi đền lớn thờ Mẫu ở chân núi Tam Kỳ. Những câu đối cổ còn lưu lại nơi nghi môn đền ca ngợi ân đức Thánh Mẫu: *Ức triệu trẻ nên người đều ơn mẹ / Xa gần ai đến lễ, thảy gọi đồng môn.* Không chỉ là điểm tựa tâm linh, đền còn là nơi quần tụ cộng đồng, nơi người dân xem nhau "đồng môn" dưới tấm lòng che chở của Mẫu.

Đền Chợ Củi là điện thờ "Tam tòa Thánh vị, Vạn thế Mẫu nghi", thuộc hệ thống tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ - Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại được UNESCO ghi danh. Trong các tài liệu như *Nghi Xuân di tích và danh thắng,* các ban thờ tại đền được sắp đặt theo hệ thống chuẩn mực của đạo Mẫu: Cung Mẫu Thượng Thiên, Mẫu Thượng Ngàn, Mẫu Thoải; tiếp đến là hệ thống Ngũ vị Tôn quan và hàng các Ông Hoàng từ Nhất đến Mười.

Đặc biệt, cung thờ Ông Hoàng Mười tại đền Chợ Củi giữ vị thế quan trọng trong đời sống tâm linh của cư dân vùng Nghệ Tĩnh. Dân gian tin rằng, Ông là hiện thân của Danh tướng Lê Khôi - người có công trấn thủ Hoan Châu, dẹp giặc, giúp dân khai khẩn và mở mang buôn bán. Một số truyền thuyết khác kể về cái chết thương tâm của ông tại vùng Ngũ Mã khi bè gỗ gặp cuồng phong ở chân dãy núi Hồng Lĩnh. Mộ được lập ngay tại vùng đất này, người dân lập đền thờ, qua thời gian tôn Ông trở thành phúc thần hiển linh giúp dân.

Không gian lễ hội giàu bản sắc

Mỗi năm, đền Chợ Củi có hai lễ hội lớn: Lễ giỗ Thánh Mẫu vào ngày 3.3 (âm lịch) và lễ hội tháng 10 - ngày giỗ Ông Hoàng Mười theo truyền thống. Lễ hội tháng 10 là điểm nhấn quan trọng, thu hút thập phương du khách trong Nam ngoài Bắc.

Không chỉ gồm các nghi thức tế lễ truyền thống, phần hội còn có bóng chuyền, kéo co, chương trình nghệ thuật, hát Văn, Ví Giặm, sinh hoạt câu lạc bộ Chầu văn và Tiếng hát học đường. Các hoạt động ấy đã tạo nên bầu không khí lễ hội, giúp gìn giữ các giá trị văn hóa phi vật thể của địa phương.

Từ rằm tháng Giêng đến hết tháng Mười, dòng người hành hương chưa khi nào ngớt. Đền nằm gần tuyến quốc lộ 1A, lại tựa núi nhìn sông nên trở thành điểm dừng chân quen thuộc của bao thế hệ, từ thương nhân, ngư dân đến khách phương xa. Đền vừa là chốn linh thiêng, vừa là một lớp ký ức văn hóa hiện diện trong đời sống cư dân vùng hạ lưu Lam Giang.

Được công nhận Di tích lịch sử - văn hóa cấp Quốc gia vào năm 1993, đền Chợ Củi đã nhiều lần trùng tu nhằm giữ gìn vẻ cổ kính và khôi phục các cấu kiện bị xuống cấp. Sau mỗi lần tôn tạo, diện mạo đền ngày càng khang trang hơn nhưng vẫn giữ được nét truyền thống. Các ban thờ được sắp xếp trang nghiêm, hệ thống câu đối, hoành phi, đồ thờ cổ được bảo quản cẩn trọng. Kiến trúc dựa lưng vào núi Tháp, mặt hướng sông Lam, hòa vào cảnh quan tự nhiên tạo nên cảm thức linh thiêng mà thanh nhã.

Bảo tồn đền Chợ Củi là giữ lại một kiến trúc cổ, đồng thời gìn giữ một không gian văn hóa sống động, nơi các thực hành tín ngưỡng của cộng đồng vẫn được tiếp nối hàng trăm năm. Ông Nguyễn Công Đức - quyền Trưởng ban phụ trách đền Chợ Củi cho biết, sau khi tiếp nhận quản lý, Ban Quản lý Dịch vụ công ích và các điểm du lịch Nghi Xuân đã triển khai nhiều giải pháp nhằm nâng cao chất lượng phục vụ và minh bạch hóa hoạt động di tích.

Hạ tầng phục vụ khách hành hương được cải thiện toàn diện: 5 xe điện miễn phí đưa đón khách từ bãi xe vào đền; bãi đỗ xe rộng, nhà điều hành, tuyến đường dài 2 km từ quốc lộ 1A vào đền được nâng cấp với đầy đủ hệ thống chiếu sáng; khu vệ sinh sạch sẽ và hoàn toàn miễn phí, không thu bất cứ khoản nào.

Đặc biệt, công tác quản lý công đức được siết chặt theo quy trình mới. "Toàn bộ các điểm trong đền đều có camera. Phòng kiểm đếm có 2 camera giám sát. Tổ kiểm đếm gồm kế toán, thủ quỹ, hành chính, an ninh và nội tự. Sau khi kiểm đếm xong, chúng tôi mời ngân hàng đến tiếp nhận tại chỗ. Tất cả số tiền công đức đều nộp 100% vào ngân sách nhà nước", ông Nguyễn Công Đức thông tin.

Nhờ thực hiện quy trình này, nguồn công đức được ghi nhận rõ ràng: Năm 2024 đạt hơn 28 tỉ đồng và tính đến ngày 30.10.2025 đã đạt hơn 19,3 tỉ đồng. Song, theo ông Đức, nhiều khó khăn tồn tại vẫn chưa có phương án xử lý triệt để, nhất là các hộ dân buôn bán trên phần đất tư nhân nên BQL chưa thể quản lý trực tiếp. "Chúng tôi đã đề xuất chính quyền địa phương cùng lực lượng công an có phương án xử lý phù hợp và vận động các hộ kinh doanh giữ gìn trật tự, bán hàng có nguồn gốc rõ ràng để đảm bảo hình ảnh di tích", ông Đức cho biết.

Đền Chợ Củi hôm nay không chỉ là một công trình kiến trúc cổ hay điểm du lịch tâm linh. Đó là lớp trầm tích văn hóa của vùng đất Nghi Xuân, nơi hội tụ tiếng hát Chầu văn, âm sắc Ví Giặm, truyền thuyết dân gian và những truyện xưa tích cũ. Sự đồng hành của chính quyền địa phương, cộng đồng và Ban Quản lý chính là chìa khóa để nơi đây tiếp tục được bảo tồn, phát huy, vừa giữ gìn sự linh thiêng, vừa lan tỏa giá trị di sản đến thế hệ mai sau. ■

CHỢ ĐÊM:

Thách thức văn hóa giữa đời sống đô thị

● **NGUYỄN THÚY HIỀN**

Chợ đêm, nơi từng là không gian sinh hoạt văn hóa cộng đồng, đang dần mất đi vai trò gìn giữ ký ức giữa nhịp sống đô thị ngày một gấp gáp. Từ câu chuyện chợ đêm Sơn Trà (Đà Nẵng) với ánh đèn rực rỡ nhưng thiếu bóng dáng nghề muối, nghề biển hay bàn tay thợ thủ công, có thể thấy nhiều chợ đêm trên khắp các vùng miền cả nước đang đối mặt chung một thách thức: Đông người nhưng nhạt bản sắc, náo nhiệt nhưng thiếu hồn quê.

Khi hàng công nghiệp lấn át sản phẩm làng nghề, khi những giá trị gia truyền của cha ông không còn tìm thấy trong từng món quà nhỏ, chợ đêm - vốn là nơi kể chuyện bản địa - lại trở thành phố mua sắm "không tên".

Nhìn rộng hơn, câu chuyện ấy đặt ra trách nhiệm cho mỗi địa phương, mỗi gia đình và từng cộng đồng: Làm sao để những hơi thở của biển, của núi, của làng nghề không bị chìm trong lớp ánh sáng nhân tạo của đô thị? Giữ gìn bản sắc không chỉ là tổ chức một khu chợ, mà là gìn giữ nếp sống, ký ức và tinh thần để mỗi du khách khi dừng chân đều mang theo một chút "hồn phố", "hồn làng" - thứ không thể mua ở bất kỳ nơi nào khác.

Chợ đêm Sơn Trà để lại cảm giác "chỗ nào cũng giống nhau"

Bản sắc ở đâu giữa nhịp chợ đêm?

Bước vào chợ đêm Sơn Trà sau cơn mưa, giữa mùi đồ nướng và tiếng nhạc dồn dập, tôi mong tìm thấy hình ảnh của những gia đình làng biển, những người làm nghề mộc, nghề muối, nghề khảm vỏ trai, vỏ sò đã gắn bó bao đời. Nhưng chỉ lượn được nửa vòng chợ, sự háo hức tan biến khi trước mắt tôi chỉ là giày dép, quần áo, phụ kiện giống hệt nhau - những món hàng công nghiệp vô danh không mang theo chút ký ức nào của cộng đồng nơi đây.

Tôi cố tìm một chiếc vòng làm từ tay nghệ nhân, một tấm khăn nhuộm màu chàm hay một món quà nhỏ còn thoảng mùi gỗ mới, nhưng chúng chỉ lác đác, đơn độc giữa biển hàng nhập. Không gian ẩm thực cũng xa rời tinh thần gia đình, bữa cơm làng chài: Ghế nhựa chật chội, món ăn chế biến vội vã, hương vị thiếu sự chăm chút vốn là linh hồn của những bếp biển truyền thống.

Du khách dừng lại chụp ảnh rồi đi, không mang theo chút câu chuyện nào của đất và người. Tôi cũng vậy, ra khỏi chợ mà không chạm được vào nếp sống của người dân, không thấy được bàn tay lao động vẫn ngày đêm gìn giữ nghề cha ông. Sự náo nhiệt bề mặt càng làm lộ rõ khoảng trống văn hóa - khi chợ đêm đánh mất "hơi thở", cũng là lúc sợi dây kết nối giữa gia đình, cộng đồng và bản sắc địa phương trở nên mong manh hơn bao giờ hết.

Níu chân du khách bằng câu chuyện văn hóa

Từ trải nghiệm ở chợ đêm Sơn Trà và nhìn rộng ra nhiều chợ đêm trên cả nước, có thể thấy một mô-típ lặp lại quen thuộc: Lối đi chính ở giữa, hai bên là quầy ẩm thực, rồi đến thời trang giá rẻ, phụ kiện và hàng lưu niệm công nghiệp. Dẫu vẫn có vài gian thủ công hay đặc sản địa phương, tổng thể vẫn để lại cảm giác "chỗ nào cũng giống nhau". Khi hàng hóa không kể câu chuyện của vùng đất, con người, trải nghiệm trở nên mờ nhạt và ký ức vùng miền khó có thể ở lại trong lòng du khách.

Chợ đêm Đồng Hới Ảnh: INTERNET

Cách vận hành dựa trên hàng công nghiệp - rẻ, dễ nhập, lời nhanh - khiến nhiều chợ đêm xa rời chức năng văn hóa vốn có. Người bán cần sinh kế, ban tổ chức cần doanh thu, nhưng nếu chỉ chạy theo sự đông đúc mà quên đi những gia đình gắn bó với nghề dệt, nghề gốm, nghề biển… thì chợ đêm sẽ đánh mất điều cốt lõi - cái duy nhất, cái riêng làm nên bản sắc của cộng đồng nơi đó.

Một chợ đêm đúng nghĩa phải mời gọi con người *ở lại* - ở lại để ngồi bên nhau, để nghe tiếng đàn, tiếng hát, để thấy bàn tay nghệ nhân làm ra sản phẩm, để cảm nhận nhịp thở của một vùng đất. Nhưng ở nhiều nơi, không gian đông đúc, ghế bàn tạm bợ, hơi dầu mỡ đặc quánh khiến du khách chỉ muốn đi ra thật nhanh, không còn cơ hội để gắn kết hay trò chuyện - hai điều vốn là mạch sống của văn hóa gia đình và cộng đồng.

Để chợ đêm thật sự mang "hồn cốt" văn hóa, câu hỏi cần đặt lại là: *Du khách mang gì về ngoài một túi đồ rẻ?* Câu trả lời nằm ở cấu trúc của trải nghiệm văn hóa, chứ không phải số lượng quầy hàng.

Trước hết, cần tăng không gian cho sản phẩm OCOP, làng nghề, thủ công sáng tạo - những ngành nghề được truyền từ đời này sang đời khác. Một gian hàng không chỉ bán đồ mà còn kể câu chuyện: Người mẹ dệt khăn, người cha tiện gỗ, người trẻ nối nghề khảm vỏ trai. Khi du khách nhìn thấy bàn tay lao động, họ nhìn thấy bản sắc riêng có phía sau mỗi món đồ.

Thứ hai, cần thiết kế lại không gian để du khách muốn dừng chân. Những cụm ghế thoáng gió, ánh sáng dịu, âm nhạc tiết chế có thể trở thành nơi gia đình ngồi lại bên nhau, nơi du khách trò chuyện với nghệ nhân, nơi văn hóa không chỉ được trưng bày mà được sống.

Thứ ba, coi biểu diễn văn hóa như một phần tinh tế của trải nghiệm. Mini show đàn bầu, ca hát, guitar đường phố hay một điệu hò khoan của người địa phương - chính là "nhịp tim" khiến du khách nhớ về vùng đất và con người nơi đây.

Quà tặng du khách cũng có thể trở thành yếu tố "truyền văn hóa": Một sản phẩm theo mùa, một món hợp tác cùng nghệ nhân kèm thẻ thuyết minh về câu chuyện gia đình làm nên sản phẩm... Khi mỗi món quà mang một câu chuyện, bản sắc sẽ theo chân du khách đi xa.

Đêm ấy, rời chợ trong chút tiếc nuối, tôi chỉ mong một ngày nào đó, gió biển, vị muối, ký ức bến thuyền và câu chuyện của những gia đình làng biển sẽ thật sự có mặt tại nơi đây. Bởi một chợ đêm hấp dẫn không chỉ là đông vui, mà còn là nơi để du khách mang về một món đồ làm tay, một câu chuyện cộng đồng, một bức ảnh mà họ không thể chụp ở bất kỳ nơi nào khác... ■

Tuyên truyền pháp luật cho hơn 100 phụ nữ tại Bình Cơ

Hội LHPN TP.HCM phối hợp Hội Nữ trí thức TP.HCM vừa tổ chức hội nghị tuyên truyền pháp luật về Luật Hôn nhân và gia đình, Luật Phòng chống bạo lực gia đình và Luật Bình đẳng giới 2025 tại phường Bình Cơ, thu hút hơn 100 phụ nữ tham dự.

Bình Cơ là phường mới được thành lập sau khi sáp nhập phường Hội Nghĩa (TP Tân Uyên cũ) và xã Bình Mỹ (huyện Bắc Tân Uyên cũ), tỉnh Bình Dương, nằm cách trung tâm TP.HCM khoảng 5 km. Theo bà Bồ Thị Cẩm Phương, Chủ tịch Hội LHPN phường, đời sống của nhiều phụ nữ địa phương còn khó khăn, phần lớn làm nghề cạo mủ cao su, công nhân hoặc buôn bán nhỏ lẻ.

Buổi tư vấn pháp luật có sự tham gia của luật sư Trần Thị Hồng Việt với vai trò báo cáo viên cùng các luật sư thuộc Chi hội Luật sư Hội Nữ trí thức TPHCM: Nguyễn Thị Phi Điệp, Nguyễn Quốc Thụy Phương, Huỳnh Vân Tuyết Nhung và Phan Thị Đoan Trang. Nội dung tuyên truyền tập trung vào các quy định mới và các vấn đề thực tiễn trong Luật Hôn nhân và gia đình, Luật Phòng, chống bạo lực gia đình và Luật Bình đẳng giới 2025. Sau phần trình bày của báo cáo viên, nhiều phụ nữ đã mạnh dạn chia sẻ câu chuyện cá nhân, nhờ các luật sư tư vấn cả về pháp lý lẫn kinh nghiệm ứng xử trong đời sống, góp phần giúp chị em hiểu đúng, hiểu đủ để tự bảo vệ quyền lợi của mình và của gia đình.

B.TRƯỜNG

Dinh dưỡng là "vũ khí mềm" trong thể thao

● VÂN SA

Trong gần một thập kỷ kể từ sau chiếc huy chương vàng Olympic lịch sử của xạ thủ Hoàng Xuân Vinh năm 2016, thể thao Việt Nam luôn trăn trở với câu hỏi làm sao để tiếp tục cải thiện thành tích, làm sao để tiếp tục đứng trên đỉnh cao khu vực, châu lục và thế giới. Câu trả lời không chỉ nằm ở kỹ thuật, chiến thuật hay tâm lý thi đấu, mà còn nằm ở một yếu tố ngày càng được nhìn nhận rõ ràng hơn, đó là dinh dưỡng và khoa học thể thao.

Buổi đào tạo kiến thức dinh dưỡng và thể thao do Ủy ban Olympic Việt Nam tổ chức có sự tham gia trực tiếp và trực tuyến của hơn 1.000 huấn luyện viên, vận động viên **Ảnh: VĂN DUY**

Yếu tố quyết định trong cuộc đua thành tích cao

Ủy ban Olympic Việt Nam vừa tổ chức buổi đào tạo kiến thức dinh dưỡng và thể thao, với sự tham gia trực tiếp và trực tuyến của hơn 1.000 huấn luyện viên, vận động viên từ các Trung tâm đào tạo, huấn luyện quốc gia và địa phương. Trước đó Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (LĐBĐVN) cũng tổ chức khóa đào tạo y học thể thao trong bóng đá và chuyên đề dinh dưỡng thể thao năm 2025, với sự tham dự của gần 100 bác sĩ, nhân viên y tế đến từ các CLB, Trung tâm y học thể thao trên toàn quốc. Những con số này cho thấy mức độ quan tâm của ngành Thể thao đối với lĩnh vực dinh dưỡng - một "mảnh ghép" mang tính quyết định trong hành trình nâng cao thành tích thi đấu.

Theo PGS.TS Nguyễn Danh Hoàng Việt, Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao Việt Nam, trong những năm gần đây, Thể thao Việt Nam đã đạt được nhiều thành tích ấn tượng trên đấu trường khu vực, châu lục và thế giới. Những thành tích ấy là kết quả của sự nỗ lực không ngừng của các vận động viên, huấn luyện viên, cùng với sự quan tâm chỉ đạo của Đảng, Nhà nước và sự hỗ trợ của các tổ chức thể thao trong và ngoài nước.

Tuy nhiên, để nâng cao hơn nữa thành tích thể thao, bên cạnh yếu tố kỹ thuật, chiến thuật, tâm lý thì dinh dưỡng thể thao đóng vai trò cực kỳ quan trọng. Một chế độ dinh dưỡng khoa học, hợp lý không chỉ giúp vận động viên phát huy tối đa năng lực thi đấu, mà còn giúp họ phục hồi nhanh chóng sau tập luyện và tránh chấn thương. Việc hiểu đúng và áp dụng đúng các nguyên tắc dinh dưỡng giúp vận động viên không chỉ duy trì thể lực tối ưu mà còn rút ngắn thời gian hồi phục, hạn chế chấn thương và đạt phong độ cao nhất trong thi đấu.

Người đứng đầu ngành Thể thao phân tích, trong bối cảnh thể thao thành tích cao ngày càng khắc nghiệt, vấn đề hồi phục sau vận động lớn và phòng chống doping là yêu cầu cấp thiết. Một số trường hợp vi phạm gần đây cho thấy cần nâng cao nhận thức và kiểm soát việc sử dụng thực phẩm bổ sung, đảm bảo an toàn, hiệu quả và phù hợp với quy định quốc tế. Nhiều quốc gia đã chú trọng nghiên cứu và ứng dụng thực phẩm bổ sung như một phần tất yếu trong quá trình huấn luyện và phục hồi vận động viên - đây cũng là hướng đi mà thể thao Việt Nam cần quan tâm triển khai bài bản. "Trong bối cảnh thể thao Việt Nam đang hướng tới SEA Games, ASIAD và Olympic, việc đầu tư cho nâng cao thể lực, thể chất, dinh dưỡng và khoa học thể thao là hết sức cần thiết", Cục trưởng Nguyễn Danh Hoàng Việt nhấn mạnh.

Chuyên gia khoa học thể thao và dinh dưỡng Julián Álvarez (thành viên Ủy ban cố vấn dinh dưỡng của Herbalife) cũng khẳng định hầu hết vận động viên đỉnh cao trên thế giới đều làm việc với chuyên gia dinh dưỡng riêng. Lý do là bởi trong quá trình tập luyện vượt ngưỡng, năng lượng bị tiêu hao mạnh và cơ thể cần được bổ sung dinh dưỡng đúng thời điểm (trước, trong và sau tập luyện). Ông nhấn mạnh, chuyên gia dinh dưỡng không phải người "cấm ăn cái này, bắt ăn cái kia", mà phải là đồng hành, hướng dẫn và giúp vận động viên hình thành thói quen dinh dưỡng khoa học. Quan điểm cổ điển cho rằng chỉ cần ăn uống đa dạng là đủ, nay đã lỗi thời; phần lớn vận động viên hiện đại đều sử dụng thực phẩm bổ sung theo tư vấn của chuyên gia dựa trên nghiên cứu khoa học.

Xây dựng thói quen dinh dưỡng chuẩn

TS Julián Álvarez phân tích, mỗi nhóm bài tập đều đòi hỏi các vi chất khác nhau. Chế độ dinh dưỡng cần đảm bảo sự cân bằng, đặc biệt đối với các môn phụ thuộc vào trọng lượng cơ thể. Dinh dưỡng không chỉ hỗ trợ hiệu suất thi đấu tức thì, mà còn đóng vai trò quan trọng trong quá trình phục hồi và đồng hóa sau vận động, đây là giai đoạn quyết định để VĐV duy trì phong độ.

Giám đốc Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu Thể thao TP.HCM Lý Đại Nghĩa nhấn mạnh tam giác hồi phục hiệu quả (dinh dưỡng - giấc ngủ - phục hồi cơ bắp). Trong đó, dinh dưỡng sau tập luyện giữ vai trò đặc biệt quan trọng. VĐV cần bảo đảm khẩu phần gồm tinh bột, protein, lipid và các vi chất như vitamin, natri, kali, canxi, sắt… đồng thời duy trì thời gian biểu ăn uống và nghỉ ngơi hợp lý để đạt hiệu quả tối ưu. Theo ông Nghĩa, "nguồn năng lượng sạch, thuần khiết" là yếu tố giúp VĐV duy trì cả thể lực lẫn tinh thần trong các môn đòi hỏi cường độ cao. Điều này đặt ra yêu cầu xây dựng quy trình dinh dưỡng nhất quán, khoa học và phù hợp với từng cá nhân.

Chủ tịch LĐBĐVN Trần Quốc Tuấn cho biết, trong bóng đá hiện đại, y học thể thao và dinh dưỡng giữ vai trò then chốt trong việc nâng cao thể lực, duy trì phong độ, phòng ngừa chấn thương và kéo dài sự nghiệp cầu thủ. Vì vậy LĐBĐVN luôn coi phát triển y học thể thao là một trong những nhiệm vụ quan trọng trong chiến lược phát triển bóng đá chuyên nghiệp và bền vững.

Có thể thấy, việc cải thiện và nâng cao thành tích thể thao không thể chỉ trông cậy vào nỗ lực tập luyện hay ý chí thi đấu của vận động viên. Trong kỷ nguyên thể thao hiện đại, nơi mọi kỷ lục đều là cuộc đua của khoa học, dinh dưỡng đã trở thành "vũ khí mềm" nhưng có sức mạnh lớn trong nâng cao hiệu suất, thúc đẩy phục hồi và hạn chế chấn thương. Sự vào cuộc quyết liệt của cơ quan quản lý, sự đồng hành của chuyên gia quốc tế và đặc biệt là sự chuyển biến trong tư duy của HLV, VĐV cho thấy thể thao Việt Nam đã sẵn sàng bước sang giai đoạn chuyên nghiệp hơn.

Khi dinh dưỡng được đặt đúng vị trí (như một cấu phần không thể thiếu trong huấn luyện) ngành Thể thao hoàn toàn có quyền kỳ vọng vào những cột mốc mới, những tấm huy chương mới và những kỳ tích mang dấu ấn của một nền thể thao hiện đại, khoa học và bền vững. ■

Đội tuyển Cầu mây nữ quyết vượt thử thách

Theo lịch thi đấu do Ban tổ chức SEA Games 33 công bố, môn Cầu mây sẽ diễn ra từ ngày 10-19.12 tại Trung tâm Thể thao Nakhon Pathom, tỉnh Nakhon Pathom (Thái Lan).

Hiện đội tuyển Cầu mây Việt Nam đang bước vào giai đoạn nước rút cho kỳ đại hội. HLV trưởng đội tuyển nữ quốc gia Trần Thị Vui cho biết địa điểm thi đấu cách Bangkok khoảng 60 km. Theo sắp xếp của Ban tổ chức, đội tuyển nữ Việt Nam sẽ phải thi đấu liên tục trong 10 ngày ở 4 nội dung khác nhau. "Đây là lịch thi đấu dài nhất từ trước đến nay và ở nội dung nào đội Việt Nam cũng sẽ gặp nhiều khó khăn trước Thái Lan", HLV Trần Thị Vui chia sẻ.

Là niềm tự hào của cầu mây Việt Nam, đội tuyển nữ đặt mục tiêu rõ ràng tại SEA Games 33. Không chỉ củng cố lợi thế ở nội dung đội tuyển 4 người, các vận động viên còn được kỳ vọng nâng cao thành tích ở nội dung 3 người, nội dung Việt Nam đang nỗ lực thu hẹp khoảng cách với Thái Lan, đối thủ mạnh nhất khu vực. Cả hai nội dung này đều thi đấu vào bốn ngày cuối cùng, tạo áp lực lớn về thể lực và chiến thuật, đòi hỏi Ban huấn luyện phải tính toán kỹ lưỡng để đảm bảo phong độ của các tuyển thủ.

Trong năm nay, đội tuyển nữ Việt Nam đã hai lần đánh bại Thái Lan, vì vậy ở lần đối đầu thứ ba, đội chủ nhà chắc chắn đặt quyết tâm rất cao. "Thái Lan là đội mạnh nhất và đã chuẩn bị rất kỹ. Tuy nhiên, điều đó không làm giảm quyết tâm của chúng tôi. Toàn đội đang tập luyện tích cực, tinh thần hưng phấn và cả những ngày nghỉ cũng tranh thủ tập thêm", HLV Trần Thị Vui cho biết.

Với sự chuẩn bị kỹ lưỡng về thể lực, kỹ thuật và tinh thần, cùng quyết tâm vượt lên chính mình, đội tuyển Cầu mây Việt Nam đang hướng đến mục tiêu cao nhất tại SEA Games 33, đồng thời tiếp tục khẳng định vị thế của mình trong khu vực.

NGUYỆT LAM

ĐỘI TUYỂN LÀO - ĐỘI TUYỂN VIỆT NAM:

Thắng để nuôi hy vọng

● **VĨNH HY**

Vào lúc 19h tối nay 19.11 trên sân VĐQG Lào tại Thủ đô Viêng Chăn, đội tuyển Việt Nam sẽ tái đấu cùng chủ nhà đội tuyển Lào tại lượt trận thứ năm bảng F Vòng loại cuối Asian Cup 2027. Một chiến thắng trên sân khách là nhiệm vụ bắt buộc để "Những chiến binh sao vàng" tiếp tục nuôi hy vọng góp mặt tại vòng chung kết sân chơi số 1 châu lục.

Sau 4 trận đấu tại bảng F, đội tuyển Việt Nam xếp thứ 2 với 9 điểm, kém 3 điểm so với đội dẫn đầu Malaysia. Ở lượt trận thứ năm, nhiều khả năng Malaysia sẽ có được 3 điểm trước đội cuối bảng Nepal nên mục tiêu của thầy trò HLV Kim Sang-sik là giành chiến thắng trước Lào để duy trì cuộc đua, trước khi đá trận quyết định với đối thủ trên sân nhà vào tháng 3 năm sau. Sau trận thua 0-4 trước Malaysia ở lượt trận thứ hai, đội tuyển Việt Nam buộc phải tự đặt mình vào thế không được phép sảy chân trong bất kỳ trận nào còn lại. Khoảng cách với Malaysia chỉ là một 1 trận thắng nhưng cũng đủ để tạo nên áp lực đè nặng lên các cầu thủ, mọi sai lầm hay sự chủ quan đều có thể phải trả giá bằng chính suất góp mặt tại sân chơi châu lục.

Đội tuyển Việt Nam sẽ nỗ lực giành trọn 3 điểm trên sân của Lào Ảnh: VFF

Thực tế, đội tuyển Việt Nam từng nhiều lần đối diện với những trận đấu "phải thắng", và chính trong những thời khắc như vậy, bản lĩnh của đội luôn được thử thách rõ ràng nhất. Trước đội tuyển Lào, mục tiêu giành 3 điểm không phải chuyện quá khó nhưng cũng không đơn giản vào lúc này, nhất là khi đá trên sân khách. Ở lượt đi, đội tuyển Việt Nam đã thi đấu vượt trội nhưng vẫn cho thấy sự thiếu sắc bén trong khâu dứt điểm. Nếu tận dụng tốt hơn, số bàn thắng mà đội ghi được đã không dừng lại ở con số 5. Điều này cũng lặp lại trong 2 trận đấu mới đây trước Nepal. Đây chính là điểm yếu mà Ban huấn luyện cần khắc phục triệt để. Trong bối cảnh hàng công chưa đạt phong độ cao, sự trở lại của chân sút Nguyễn Xuân Son, bên cạnh màn thể hiện nổi bật của các gương mặt trẻ sẽ là điều được chờ đợi. Đây không chỉ là trận đấu để chiến thắng mà còn là cơ hội để hàng công lấy lại phong độ, tạo sự bùng nổ cần thiết cho chặng đường còn lại.

Thống kê từ năm 1996 đến nay, đội tuyển Việt Nam chưa từng thất bại khi chạm trán Lào tại các giải đấu chính thức cũng như giao hữu. Sau 15 lần gặp nhau, "Những chiến binh sao vàng" giành chiến thắng đến 14 lần, chỉ 1 lần để đội bóng "xứ Triệu voi" hòa 1-1 tại AFF Cup 1996. Thậm chí từ năm 2008 đến nay, đội tuyển Việt Nam toàn thắng cả 8 trận và đội tuyển Lào chỉ ghi được 2 bàn vào lưới đội tuyển Việt Nam. Đội tuyển Lào dù không được đánh giá cao nhưng lại thường thi đấu rất kỷ luật và khó chịu khi đối đầu Việt Nam. Đội bóng này gần như chắc chắn sẽ chủ động chơi lùi sâu, tập trung phòng ngự số đông. Điều này đòi hỏi đội tuyển Việt Nam phải duy trì tốc độ, sự linh hoạt trong triển khai bóng và khả năng chuyển đổi trạng thái nhanh. Các tình huống cố định hoặc khoảnh khắc tỏa sáng cá nhân, hoàn toàn có thể trở thành chìa khóa mở ra thế trận.

Bên cạnh yếu tố chuyên môn, tâm lý cũng là điểm then chốt. Áp lực buộc phải thắng đôi khi tạo ra sức nặng vô hình khiến các cầu thủ dễ căng cứng, xử lý thiếu mạch lạc. Do đó, việc giữ tâm thế bình tĩnh, kiên nhẫn và tuân thủ đấu pháp là điều quan trọng. Các học trò của HLV Kim Sang-sik không được phép để trận đấu rơi vào tình trạng bế tắc kéo dài, bởi điều đó sẽ vô tình tiếp thêm sự tự tin cho đối thủ.

Trận gặp Lào không khác gì một "bản lề" đối với hành trình của đội tuyển Việt Nam tại Vòng loại cuối Asian Cup 2027. Nếu giành chiến thắng, hy vọng cạnh tranh với Malaysia vẫn tiếp tục được duy trì. Nhưng nếu không thể có được 3 điểm, đội tuyển Việt Nam sẽ tự loại mình khỏi cuộc đua. Sự chủ động, tốc độ và tính hiệu quả trong từng pha xử lý sẽ quyết định kết quả cuối cùng. Người hâm mộ đang chờ đợi một màn trình diễn mạnh mẽ, nhất quán và giàu cảm xúc, thứ bóng đá mà đội tuyển từng nhiều lần thể hiện trong những thời điểm khó khăn nhất. Trận đấu với Lào vì thế không chỉ là cuộc chiến giành điểm, mà còn là dịp để tuyển Việt Nam khẳng định vị thế, lòng tự tôn và khao khát trở lại mạnh mẽ.

Với quyết tâm, sự chuẩn bị kỹ lưỡng và tinh thần không bỏ cuộc, đội tuyển Việt Nam hoàn toàn có thể biến thử thách thành cơ hội. Một chiến thắng thuyết phục trước Lào sẽ là lời khẳng định rằng đội tuyển vẫn đang trên hành trình đúng hướng, sẵn sàng cạnh tranh sòng phẳng với Malaysia và tiếp tục nuôi hy vọng góp mặt tại vòng chung kết Asian Cup 2027. Đây là lúc bản lĩnh phải lên tiếng và "Những chiến binh sao vàng" hiểu rằng họ không có lựa chọn nào khác ngoài chiến thắng. ■

Động lực cho cờ vua

Hai kỳ thủ hàng đầu của cờ vua Việt Nam là Lê Quang Liêm và Lê Tuấn Minh vừa thi đấu thành công tại các giải quốc tế lớn. Đây là nguồn động viên tinh thần rất lớn để đội tuyển Cờ vua quốc gia chuẩn bị tranh tài tại SEA Games 33.

Tại Cup cờ vua thế giới (FIDE World Cup) 2025 đang diễn ra ở Ấn Độ, kỳ thủ số 1 Việt Nam Lê Quang Liêm đã thiết lập cột mốc mới trong sự nghiệp cũng như cờ vua Việt Nam khi đi đến vòng 5. Quang Liêm (Elo 2.729) dự World Cup 2025 nhờ có thứ hạng tốt trên bảng xếp hạng thế giới, anh được xếp hạt giống số 13 trong tổng số 206 kỳ thủ dự giải. Kỳ thủ sinh năm 1991 được miễn thi đấu vòng 1. Sau đó anh thắng cùng tỉ số 1,5 - 0,5 lần lượt trước Baadur Jobava (Georgia, Elo 2.573) ở vòng 2, Jeffery Xiong (Mỹ, Elo 2.649) tại vòng 3 và Venkataraman Karthik (Ấn Độ, Elo 2.579) ở vòng 4. Tại vòng 5, Quang Liêm thua Alexander Donchenko (Đức, Elo 2.641) ở loạt tie-break cờ chớp sau khi 2 kỳ thủ hòa 2 ván cờ tiêu chuẩn và 4 ván cờ nhanh. Dù không thể đi tiếp vào tứ kết, nhưng Quang Liêm khẳng định anh vẫn là gương mặt hàng đầu của cờ vua châu Á, đồng thời giúp Việt Nam giữ vững hình ảnh một quốc gia có tiềm lực cờ vua đáng kể ở đấu trường quốc tế.

Cùng thời điểm này, đại diện duy nhất của cờ vua Việt Nam Lê Tuấn Minh xuất sắc giành cú đúp HCV tại Đại hội thể thao trí tuệ châu Á 2025 ở Singapore. Chiến thắng của Tuấn Minh hết sức ấn tượng khi anh bất bại ở 20 ván trong 2 nội dung cờ nhanh và cờ chớp, thâu tóm trọn 2 tấm HCV của đại hội. Trong đó, kỳ thủ 29 tuổi thắng 7 hòa 2 ở cờ nhanh, sau đó thắng 10 hòa 1 ở cờ chớp.

Tại SEA Games 33, môn Cờ vua có 1 nội dung nam duy nhất là đôi nam cờ nhanh, trong đó Quang Liêm không tham dự còn Tuấn Minh góp mặt (cùng Nguyễn Ngọc Trường Sơn và Bành Gia Huy). Với cú đúp HCV tại Singapore, chắc chắn Tuấn Minh sẽ trở thành niềm hy vọng hàng đầu ở nội dung này. Tại kỳ SEA Games gần nhất mà cờ vua góp mặt vào năm 2022 ở Việt Nam, Tuấn Minh đã cùng đàn anh Quang Liêm vô địch đôi nam cờ nhanh. Không những thế, kỳ thủ của Hà Nội còn giành HCV cờ chớp cá nhân sau khi vượt qua chính Quang Liêm. Giới chuyên môn đánh giá, Tuấn Minh rất mạnh ở nhanh và cờ chớp, thậm chí không hề kém cạnh Quang Liêm. Đây là cơ sở vững chắc để tin rằng Tuấn Minh sẽ có thể gánh vác trọng trách giành HCV tại SEA Games sắp tới khi Quang Liêm vắng mặt.

Môn cờ tại SEA Games 33 chỉ đưa vào 8 nội dung thi đấu. Trong đó, cờ Maruk có 4 nội dung (đồng đội chớp nam, đôi nam tiêu chuẩn, đồng đội nhanh nam và đồng đội hỗn hợp nam-nữ tiêu chuẩn); cờ Asean có 2 nội dung (cờ nhanh đồng đội nam, cờ nhanh đồng đội nữ) và cờ vua có 2 nội dung (đôi nam cờ nhanh, đôi nữ cờ nhanh). Trong đó, nội dung đôi nữ cờ nhanh, Việt Nam có 3 đại diện là Phạm Lê Thảo Nguyên, Võ Thị Kim Phụng, Bạch Ngọc Thùy Dương. Đội tuyển cờ vua Việt Nam đặt mục tiêu phấn đấu giành HCV tại kỳ đại hội trên đất Thái Lan.

BẢO ANH

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Ngày Gia đình ASEAN tại Tokyo 2025

Đại sứ quán Việt Nam tại Nhật Bản đăng cai tổ chức Ngày Gia đình ASEAN tại Tokyo 2025. Tham dự sự kiện có hơn 300 cán bộ ngoại giao và thành viên gia đình đến từ 11 Đại sứ quán của các nước ASEAN tại Nhật Bản, cùng đại diện của Nhật Bản là Trung tâm Nhật Bản - ASEAN. Chương trình năm 2025 còn mang dấu ấn đặc biệt với sự tham gia lần đầu tiên của Timor Leste trên cương vị thành viên chính thức của ASEAN.

Ngày Gia đình ASEAN tại Tokyo diễn ra với nhiều hoạt động văn hoá, thể thao sôi nổi và không gian ẩm thực ASEAN đa dạng dành cho cả người lớn và trẻ em. Không khí hào hứng, vui tươi lan tỏa suốt chương trình, tạo nên một ngày hội gia đình ASEAN đầy ấm áp và gắn bó.

K. HÂN

Tăng trưởng kinh tế Thái Lan chậm lại

Dữ liệu chính thức vừa được công bố cho thấy tăng trưởng kinh tế của Thái Lan suy yếu trong quý III năm 2025, do xuất khẩu và dịch vụ du lịch suy yếu trong bối cảnh chi tiêu của chính phủ, sản lượng xây dựng và sản xuất giảm.

Theo Hội đồng Phát triển Kinh tế và Xã hội Quốc gia (NESDC), tổng sản phẩm quốc nội (GDP) của nước này trong giai đoạn từ tháng 7-9 đã giảm xuống còn 1,2% (so với mức tăng trưởng 2,8% trong quý trước). Theo NESDC, tính theo quý, GDP đã giảm 0,6% theo mùa trong quý III, cho thấy mức giảm theo quý đầu tiên trong gần ba năm.

TRÂM ANH

Gen Z đưa văn học Trung Quốc ra thế giới

● **TRÂM ANH**

Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số đã tạo nên bước chuyển lớn đối với văn học trực tuyến Trung Quốc, đưa loại hình sáng tạo này từ một hiện tượng trong nước trở thành trào lưu văn hóa mang tầm quốc tế.

Không chỉ làm thay đổi cách sáng tác và tiếp nhận văn học, văn học mạng Trung Quốc còn hình thành một hệ sinh thái mới nơi thế hệ Gen Z giữ vai trò trung tâm, vừa là độc giả chủ lực, vừa là lực lượng lan tỏa mạnh mẽ nhất ra toàn cầu.

Tại chuyến thăm Đại học Hoa Kiều ở Tuyền Châu (Phúc Kiến), nhà văn trực tuyến Shachongdui Duiyuan và các đại diện cộng đồng sáng tác đã gặp gỡ sinh viên trong và ngoài nước, để chia sẻ về quá trình sáng tạo cũng như xu hướng quốc tế hóa của văn học mạng. Bầu không khí sôi nổi cùng sự quan tâm của thế hệ trẻ cho thấy sức hút ngày càng tăng của văn học trực tuyến, đặc biệt trong môi trường số nơi các nền tảng đọc truyện, video ngắn và cộng đồng người hâm mộ phát triển mạnh mẽ.

Theo Trung tâm Văn học Trực tuyến thuộc Hội Nhà văn Trung Quốc, hiện có khoảng 200 triệu độc giả nước ngoài thường xuyên theo dõi văn học mạng Trung Quốc. Mạng lưới độc giả phủ rộng hơn 200 quốc gia và vùng lãnh thổ từ châu Á, châu Âu đến châu Mỹ và châu Phi, cho thấy loại hình văn học này đã vượt qua giới hạn một hiện tượng văn hóa Á Đông để trở thành sản phẩm tinh thần mang tính toàn cầu.

Đáng chú ý, phần lớn độc giả quốc tế là người trẻ, đặc biệt thuộc thế hệ Gen Z. Đây là lực lượng nắm bắt nhanh với các xu hướng tiêu thụ nội dung số, đồng thời đóng vai trò quan trọng trong việc đưa văn học mạng Trung Quốc đến gần hơn với độc giả toàn cầu thông qua dịch thuật, chia sẻ và lan truyền trên các nền tảng số. Để mở rộng hơn nữa sức ảnh hưởng, Trung tâm Văn học Trực tuyến đã công bố giai đoạn ba của dự án truyền thông quốc tế dành riêng cho thế hệ Gen Z, xác lập nhóm độc giả này như động lực trọng yếu trong tiến trình toàn cầu hóa văn học trực tuyến.

Gen Z - thế hệ lớn lên cùng Internet

Một điểm đáng chú ý đó là việc giới thiệu bộ phim tài liệu song ngữ 6 tập Văn học Internet Trung Quốc, mỗi tập dài 16 phút, ghi lại nhiều cuộc phỏng vấn chuyên sâu với các tác giả nổi bật và nhân vật có ảnh hưởng trong lĩnh vực này. Tổng biên tập của một tờ báo Pháp Charles-Emmanuel Dewees và nhiều tác giả xuất hiện trong bộ phim, góp phần tạo nên góc nhìn toàn diện về hành trình lan tỏa văn học trực tuyến ra thế giới. Trong một đoạn phim quay tại Thanh Đảo, Tổng biên tập Dewees và tác giả Shachongdui Duiyuan bàn luận về "Ten Day Ultimatum", tác phẩm đã thu hút hơn 5 triệu lượt theo dõi. Họ phân tích cách tác giả kết hợp chất liệu văn hóa - lịch sử, yếu tố triết học, trải nghiệm game và câu chuyện đời sống để tạo nên cốt truyện vừa mang màu sắc truyền thống vừa hiện đại, đồng thời có khả năng chạm tới độc giả toàn cầu.

Không chỉ nội dung, kỹ thuật kể chuyện mới mẻ cũng là yếu tố tạo nên sức hấp dẫn của văn học trực tuyến. Shachongdui Duiyuan thường khai thác phương pháp kể chuyện đa góc nhìn và đa tuyến, lấy cảm hứng từ game nhập vai. Việc để các nhân vật phụ dẫn chuyện khiến độc giả phải tự xâu chuỗi thông tin để hoàn thiện bức tranh tổng thể, từ đó mang lại cảm giác chủ động và đắm chìm, điều đặc biệt phù hợp với thói quen tiếp nhận của Gen Z.

Nhà văn cho biết, sự phổ biến của nhiều tiểu thuyết Trung Quốc ở nước ngoài phần lớn nhờ cộng đồng độc giả, những người tự nguyện dịch và chia sẻ tác phẩm mà họ yêu thích. Ông Shachongdui Duiyuan chia sẻ, nếu nội dung hấp dẫn, độc giả sẽ tự tìm đến và giúp quảng bá tác phẩm. Đồng thời cho rằng những cảm xúc phổ quát về niềm vui, nỗi buồn và khát vọng đời thường đã giúp văn học trực tuyến vượt qua rào cản văn hóa.

Khi số lượng độc giả trong và ngoài nước tiếp tục tăng mạnh, văn học trực tuyến Trung Quốc đang định hình lại cách thức sáng tạo, cách thức tiêu thụ văn hóa và mở ra những kênh giao lưu mới trên phạm vi toàn cầu. Gen Z, thế hệ lớn lên cùng internet vẫn sẽ là lực lượng trung tâm, góp phần đưa văn học trực tuyến vượt qua biên giới ngôn ngữ và văn hóa, trở thành cầu nối mới của thời đại số. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Cái giá phải trả

● **LƯƠNG SAN**

Không khí ô nhiễm độc hại ở Delhi, Ấn Độ đang âm thầm bào mòn sức khỏe của cả một thế hệ. Những hình ảnh từng hiếm gặp cách đây một thập kỷ như trẻ sinh non, nhẹ cân, ho kéo dài, thậm chí viêm phổi ngay khi vừa chào đời, thì nay đã trở nên quen thuộc tại các bệnh viện.

Các bác sĩ ở thành phố vốn luôn nằm trong nhóm ô nhiễm nhất thế giới này cảnh báo rằng cái giá của ô nhiễm không khí, vượt xa những gì mắt thường có thể thấy. Những ngày đầu tháng 11, Bahadurgarh, ngoại ô Delhi, rơi vào mức ô nhiễm "nghiêm trọng" ba lần trong bốn ngày, với chỉ số chất lượng không khí ô nhiễm lên tới 466, 421 và 436. Đây là ngưỡng cực kỳ nguy hiểm, có thể gây tác động ngay lập tức cho cả người khỏe mạnh. Thế nhưng tại Delhi, tình trạng này lặp lại như một vòng luẩn quẩn hằng năm, không hề có dấu hiệu giảm bớt.

Tác động của ô nhiễm thể hiện rõ nhất ở trẻ em. Tại Viện Y học Hạt nhân Ấn Độ, phòng khám Nhi luôn trong tình trạng quá tải mỗi mùa ô nhiễm. Nhiều em bé mới vài tuổi đã phải hình thành thói quen chăm sóc y tế mà lẽ ra trẻ con không bao giờ cần đến. Hình ảnh những đứa trẻ phải dùng ống hít mỗi ngày, những đêm mất ngủ vì khó thở đã trở thành một phần tuổi thơ của hàng ngàn đứa trẻ ở Delhi.

Bác sĩ Kana Ram Jat cho biết, tỷ lệ trẻ mắc hen suyễn tăng rõ rệt chỉ trong một thập kỷ. Cứ đến tháng 11, bệnh viện lại đối mặt với một "mùa dịch" không tên, trẻ bị nhiễm trùng phổi tái phát, nhiều em phải nhập viện cấp cứu vì biến chứng hô hấp. Điều đáng lo hơn là đa số những ca bệnh này không do di truyền mà do phơi nhiễm không khí độc hại kéo dài.

Theo Trung tâm Nghiên cứu Năng lượng và Không khí sạch (CREA), năm 2024 ô nhiễm không khí đã khiến 1,36 triệu ca tử vong sớm tại Ấn Độ, trong đó gần 17% là trẻ em dưới 5 tuổi. UNICEF cảnh báo rằng, trẻ sơ sinh tiếp xúc với nồng độ ô nhiễm cao, có nguy cơ viêm phổi tăng 60% cùng nguy cơ suy giảm phát triển não bộ trong những năm đầu đời.

Không chỉ sức khỏe bị đe dọa, nền kinh tế cũng đang trả giá đắt. CREA ước tính thiệt hại kinh tế do ô nhiễm tại Ấn Độ lên tới 150 tỉ USD mỗi năm, một con số đủ để tái thiết cả một hệ thống y tế nếu không bị "ngốn sạch" bởi hậu quả ô nhiễm.

Ô nhiễm không chỉ gây bệnh mà còn tước đoạt cả chất lượng sống lẫn tương lai của thế hệ kế tiếp. Vì vậy, cần phải có những hành động mạnh mẽ và liên tục từ kiểm soát khí thải công nghiệp, quản lý giao thông, hạn chế đốt rơm rạ cho đến mở rộng không gian xanh, thế hệ trẻ hôm nay sẽ lớn lên với những lá phổi yếu ớt. Và cái giá xã hội phải trả sẽ không chỉ là chi phí y tế, mà là một tương lai bị phủ mờ bởi chính lớp sương độc mà chúng ta tạo ra.■